

Wetenschappelijk Redeneren I: Medische terminologie

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1 Etymologie van de medische terminologie	3
1.1 Inleiding tot de medische terminologie _____	3
1.2 Het systeem van woordbouw _____	3
1.3 Oefeningenpakket _____	6

Hoofdstuk 1 Etymologie van de medische terminologie

1.1 Inleiding tot de medische terminologie

In de etymologie gaan we op zoek naar de oorspronkelijke vorm en betekenis van een woord. Via een aantal veranderingen hebben woorden in de loop der jaren hun huidige vorm verkregen.

Als we terugkeren naar de bestanddelen van het woord herkennen we de stam, die een bepaalde betekenis heeft. Dezelfde stam vinden we vaak terug in andere woorden, die een verwante betekenis hebben.

We bestuderen de delen waaruit een woord is opgebouwd en slagen erin om door het begrijpen van de delen van een woord ook het geheel te verklaren.

Voor de studie van de etymologie van medische termen maken we gebruik van het handboek " Medische terminologie in woord en geschrift " A.A.F. Jochems.

1.2 Het systeem van woordbouw

Wij zullen aandacht besteden aan *veel voorkomende woorddelen* waaruit de meeste medische termen zijn opgebouwd. Door zelf deze woorddelen als bouwstenen te gebruiken om medische termen samen te stellen, verkrijgen we een basiskennis van de medische terminologie.

STUDEERAANWIJZING

Hou bij het studeren rekening met volgende tips:

- Volg de PowerPoint die op het leerplatform aangeboden wordt
- Maak de invuloefening zelfstandig
- Controleer het resultaat met de antwoorden op het leerplatform
- Maak lijsten met medische termen en hang ze op plaatsen waar je veel langs komt vb. badkamer, toilet, keuken, bureau
- Maak kaartjes met langs de ene zijde de medische term en de andere zijde de verklaring: oefen elke dag

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Er zijn verschillende soorten woorddelen, zoals bv. *de stam*. Elk woord bevat één of meerdere stammen. De stam is de basis van een woord. De woorden ex/port, im/port, trans/port hebben alle 'port' als _____.

Achter/voeg/sel, voor/voeg/sel, tussen/voeg/sel, bij/voeg/sel hebben alle 'voeg' als _____.

Bij het bouwen van woorden beginnen wij met de stam.

Wanneer wij enkele stammen samenvoegen ontstaat *een samengesteld woord*.

In de medische terminologie zijn heel wat samengestelde woorden opgebouwd uit *een stam en een zelfstandig naamwoord*.

In myx/oedeem is myx een stam die op zichzelf geen volledig woord is; oedeem is wel een volledig zelfstandig naamwoord.

Omgekeerd kunnen wij door ontleding van samengestelde woorden stammen herkennen. In het woord tonsillitis is tonsill de _____.

In veel gevallen is de *stam alleen nog niet geschikt* voor de opbouw van samengestelde woorden. Zo'n 'kale' stam laat zich niet combineren. Door er een klinker aan toe te voegen, meestal 'o', ontstaat er een vorm die zich wel laat combineren: *de combinerende vorm*.

In encefal/o/gram is encefal een _____ en encefal/o een zgn. _____.

In het woord gastr/o/scoop is gastr/o een _____ waarvan gastr de _____ is; ook scoop is een _____.

Samengestelde woorden worden dus vaak gevormd uit *een combinerende vorm en een stam*.

Klinisch Redeneren: De fundamentelementen – K. Van Belle

Samengestelde woorden kunnen ook worden opgebouwd uit *een combinerende vorm, een stam en een achtervoegsel*.

In het woord micr/o/scop/isch is micr/o de combinerende vorm, scop de stam en isch het _____.

In het woord therm/o/metr/isch is therm een _____, therm/o de _____, metr nog een _____ en isch het _____.

Een achtervoegsel of *suffix* volgt op een stam. Het verandert de betekenis van het stamwoord. In het woord lees/baar verandert het achtervoegsel 'baar' iets aan de betekenis van lees. 'Baar' is hier een _____.

Een voorvoegsel of *prefix* wordt *vóór* een woord geplaatst. Ook daardoor verandert het woord van betekenis. Het voorvoegsel **ex** betekent uit. De betekenis van de woordstam 'port' wordt veranderd door er **ex** voor te zetten. In het woord ex/port is ex een _____.

In de woorden im/plantatie, trans/plantatie zijn **im** en **trans** _____.

Samengevat hebben wij dus: de basis van een woord is de _____.

Het woorddeel dat *vóór* een woord of stam staat en de betekenis ervan verandert, is een _____.

Het woorddeel dat achter een woord of stam staat en de betekenis ervan verandert, is een _____.

Het woorddeel plus een bindklinker, vaak de letter 'o', geeft de zgn. _____.

Enkele woordstammen aan elkaar verbonden tot een woord, noemen wij een _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

1.3 Oefeningenpakket

In *megal/o* is megal de _____ en megal/o is de _____. In *dermat/o* is dermat de _____ en dermat/o is de _____.

_____ wordt gebruikt in woordsamenstellingen die betrekking hebben op een top, op de uiteinden van de ledematen (handen en voeten), evenals uitstekende lichaamsdelen zoals de kin, de neus en de oren. Om lichaamsuiteinden aan te duiden gebruiken artsen vaak woorden die _____ bevatten.

Het woord acroparesthesie betekent een gevoel van matheid, soms pijn, aan de handen en voeten, ten gevolge van perifere zenuwletsels. In acromegalie, acrodermatitis, acrocyanose gaat het bij acro in principe over alle soorten _____. Meestal betreft het echter alleen de _____.

Megal betekent altijd _____. Een woord dat megal bevat wil zeggen dat iets _____ is.

Acromegalie betekent dat de lichaamsuiteinden vergroot zijn. Iemand met vergrote handen zou dus aan _____ kunnen lijden. Een volwassen patiënt met _____ vertoont een hyperplasie van de acra: neus, kin, oren, handen en voeten, door overmatige productie van groeihormoon.

/ie is een achtervoegsel, dat een woord tot een zelfstandig naamwoord maakt.

Acromegalie heeft dat achtervoegsel, en is dus een _____ (woordsoort).

Het achtervoegsel */ie* betekent toestand, meestal abnormale toestand.

Het Griekse woord voor huid is derma. De combinerende vorm _____ heeft altijd betrekking op de huid. Wanneer u _____ (stam) of _____ (combinerende vorm) ziet, denkt u onmiddellijk aan de _____. Een _____ is een specialist in een bepaald deel van de geneeskunde. Hij is gespecialiseerd in ziekten

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

van de huid. Acrodermatitis is een woord dat _____
betekent. Iemand met rode ontstoken voeten heeft _____.

Figuur 1: acrodermatitis

Figuur 1: acrodermatitis _____ 7

Het achtervoegsel itis betekent _____.

Cyan/o betekent _____. Als iemand cyanose heeft, ziet hij er _____ uit.

Acrocyanose betekent _____. Het deel dat alleen aangeeft dat er van blauw sprake is, is _____. Acrocyanose is het gevolg van zuurstofgebrek. Wanneer het bloed bv. niet voldoende zuurstof naar de lichaamsuiteinden brengt, heeft dit _____ voor gevolg. Wanneer de longen niet voldoende zuurstof in het bloed kunnen brengen t.g.v. asthma bv., kan blauwheid van de lichaamsuiteinden het gevolg zijn of _____.

/ose is een achtervoegsel dat een woord tot zelfstandig naamwoord maakt en toestand betekent, meestal een abnormale toestand.

Acrocyanose is een _____ (woordsoort).

Twee achtervoegsels die een toestand weergeven zijn dus _____ en _____.

Wanneer _____ een abnormale angst betekent, wordt de medische term voor hoogtevrees _____.

Dermat/o betekent _____. Dermat/itis betekent _____ -
_____. Het achtervoegsel /itis wijst op _____. Om aan te duiden dat de huid

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

rood en ontstoken is gebruikt men het woord _____. _____
betekent dan weer toestand van de huid. Wanneer een arts deze term gebruikt bedoelt
hij gewoonlijk een abnormale toestand. Het achtervoegsel dat een toestand aangeeft is
hier _____.

Een woord dat een toestand van blauwheid, in het bijzonder van de huid, aangeeft is
_____. Een woord dat abnormale toestand van de huid aangeeft is _____ -
_____.

Het Griekse werkwoord 'tomein' betekent _____. Van dit woord bestaan
meerdere vormen die _____ aanduiden. Veel gebruikte suffixen zijn /ectomie
of _____, en _____ of (in)snijden. Een _____ is een snij-
instrument om zeer dunne laagjes weefsel te snijden voor microscopisch onderzoek.

In woorden die snijden aanduiden komt _____ of _____ voor.

Wanneer de arts een dun schijfje van de huid van een patiënt wil afnemen om te
onderzoeken onder een microscoop, zal hij als instrument een _____
nodig hebben.

Je kent de stam dermat voor huid; ook de verkorte stam derm betekent _____.

Een abnormale toestand van de huid, een huidziekte, heet _____. Een (acute)
ontsteking van de huid is een _____. Dermatoplastiek en
dermoplastiek betekenen allebei _____ -
_____.

Leuk/o of *leuc/o* betekent _____. In het samengestelde woord leucoderma is het
woorddeel dat wit aangeeft _____. *Leuc/o/derma* betekent witte huid door
het ontbreken van pigment. Sommige mensen hebben veel minder kleur in de huid dan
normaal. Hun huid is wit of vertoont witte plekken. Zij hebben _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

_____ duidt op cellen. Cellen zijn de kleinste functionele eenheden van levende wezens. De combinerende vorm om een cel aan te duiden is _____. De stam is _____. _____ is de leer van de cellen. Het gedeelte van het woord dat cel aanduidt is _____.

Er zijn verschillende soorten cellen in het bloed, nl. de bloedlichaampjes. Een _____-_____ is een witte bloedcel of een _____. Er zijn verschillende soorten witte bloedcellen in het bloed. Wanneer een arts wil weten hoeveel witte bloedcellen er van alle soorten samen zijn, zal hij naar het aantal _____-_____ vragen. Wanneer een arts wil weten hoeveel witte bloedcellen er van de verschillende soorten zijn, zal hij differentiatie van de _____-telling vragen, ook wel leukocytenformule genoemd.

Leukocytopenie of leukopenie betekent _____. Het woorddeel /penie betekent _____. Wanneer het lichaam niet genoeg witte bloedlichaampjes produceert, lijdt de patiënt aan _____. _____-_____ daarentegen betekent de aanwezigheid van teveel witte bloedcellen in het bloed. De vorming van witte bloedcellen is de _____ of _____.

Rode bloedlichaampjes heten _____. Wanneer een persoon gebrek heeft aan rode bloedlichaampjes lijdt hij aan _____. Voor de aanmaak van rode bloedcellen of _____ is o.a. erythropoëtine nodig, een stof die geproduceerd wordt in de nieren en de lever.

Je kent ongetwijfeld leucaemia of leukemie, vaak bloedkanker genoemd; de uitgang /ie betekent _____. _____ komt van haema, het Griekse woord voor bloed. Letterlijk vertaald zou dit woord dus betekenen: _____. Het bloed is uiteraard niet wit. Een symptoom van de ziekte is wel de aanwezigheid van te veel, weliswaar onrijpe witte bloedcellen of _____ in het bloed. Dit

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

symptoom werd gebruikt om de ziekte de naam _____ of _____ -
_____ te geven.

Cardio is de combinerende vorm voor woorden die betrekking hebben op _____ -
_____.

Cardiomegalie betekent _____. Wanneer de hartspeer
te hard moet werken zal waarschijnlijk _____ ontstaan.

Ontoereikende zuurstofvoorziening maakt dat het hart sneller moet kloppen, dus harder
moet werken. Zuurstoftekort kan dus indirect de oorzaak zijn van _____ -
_____.

Megalogastrie is een woord, samengesteld uit 3 delen:

- _____ betekent _____
- _____ betekent _____
- _____ betekent _____

De medische term megalogastrie wijst dus op _____.

Wanneer de maag te groot is en andere organen verdringt, dan heerst er een toestand
van _____.

Manie is een woord dat rechtstreeks afstamt van het Latijnse woord mania, dat _____ -
_____ betekent. Veel geestesziekten worden aangeduid met samengestelde woorden,
die eindigen op het woord _____.

Man/ie is een zelfstandig naamwoord dat een toestand aanduidt. De toestand is er één
van geestelijke gestoordheid. Megalomanie is een symptoom van geestelijke
gestoordheid, waarbij de patiënt _____ heeft. Wanneer een
patiënt een veel te hoge dunk heeft van zichzelf, lijdt hij aan _____.

Cardi/o/megal/ie betekent _____. Card(i) is de stam die _____
aangeeft. Cardi/o wordt gebruikt om woorden te vormen die iets zeggen over het

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

_____. Cardiogeen betekent _____. Ook cardiaal heeft deze betekenis. Een algemene term voor een pathologische toestand van de hartspier, waarbij deze onvoldoende functioneert, is _____. Card/itis betekent _____. Wanneer alle lagen van het hart ontstoken zijn spreekt men van _____.

/loog en /logie zijn achtervoegsels die zijn afgeleid van het Griekse woord logos, dat _____ betekent. Een woord dat op /loog eindigt duidt op _____ - _____. Een woord eindigend op /logie, duidt op _____.

Een _____ is een specialist in de wetenschap van het hart. Hij stelt hartafwijkingen en/of misvormingen vast. Een _____ is een huidspecialist. De hartspecialist of _____ is ook diegene die elektrocardiogrammen leest. De betekenis van elektrocardiografie is _____ - _____.

Het elektrocardiogram is de _____, de elektrocardiograaf is _____. Een elektrocardiogram is een _____ die wordt verkregen door elektrocardiografie. Een laborant kan _____ leren beoefenen, maar er is een cardioloog nodig voor het lezen en interpreteren van het _____.

_____ is een achtervoegsel dat pijn betekent.

Wanneer een patiënt klaagt over pijn in het hart, is zijn symptoom medisch bekend als: _____.

Je gebruikt het woord _____ voor een vergrote maag. _____ is de combinerende vorm voor maag. Gastrectomie betekent _____ - _____.

Er zijn **3 termen voor uitsnijden (uitsnijding) of verwijdering:**

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

- **/ectomie**, steeds gebruikt als achtervoegsel;
- **excisie**, ook gebruikt als zelfstandig naamwoord;
- **extirpatie**, ook gebruikt als zelfstandig naamwoord.

Als je in een chirurgisch verslag het woord excisie, extirpatie of -ectomie leest, weet je dat er iets is _____. Een gastr/ectomie is een chirurgische ingreep. Wanneer een maagzweer is geperforeerd (doorgebroken) kan een gedeeltelijke _____-_____ nodig zijn. Maagkanker kan uitlopen op een _____. De stam voor maag is _____. Ontsteking van de maag is _____.

Het _____ is de twaalfvingerige darm, het eerste gedeelte van de dunne darm. De stam is _____; de combinerende vorm is _____.

Gastroduodenostomie is de naam van een operatie, waarbij een nieuwe verbinding wordt gemaakt tussen _____ en _____.

/stomie is een woord dat gebruikt wordt als achtervoegsel om een "nieuw gemaakte verbinding" aan te duiden.

In stomie zit de stam 'stom' van het Griekse stoma, dat opening, monding, uitgang betekent. Het maken van een nieuwe uitmonding of opening van een orgaan of tussen twee organen wordt aangeduid met het achtervoegsel _____. Een chirurg die de natuurlijke verbinding tussen maag en duodenum verwijdert en dan een nieuwe verbinding maakt, verricht een _____.

/tomie is een achtervoegsel dat gebruikt wordt om aan te duiden dat ergens gesneden wordt.

Een duodenotomie betekent dus _____. Het achtervoegsel voor incisie of insnijding is dus _____. Een incisie in het duodenum is een _____. Wanneer een gezwel aan de binnenkant van het duodenum moet verwijderd worden, zal eerst een _____ moeten

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

uitgevoerd worden. Het achtervoegsel voor ontsteking is _____. Een ontsteking van de twaalfvingerige darm is een _____.

Duoden/aal is een bijvoeglijk naamwoord. /aal of /alis is de uitgang van een bijvoeglijk naamwoord en betekent 'behorend tot'.

Duodenaal-sondage bevat het bijvoeglijk naamwoord _____; dit is plaatsbepalend en zegt waar gesondeerd wordt. Het woord duodeni betekent "van het duodenum". Een zweer van het duodenum wordt dan: ulcus _____. Een duodenostomie kan op verschillende manieren gemaakt worden. Wordt ze gemaakt met de maag, dan spreekt men van een _____.

Een *voorvoegsel* gaat aan een woord vooraf, terwijl het de betekenis ervan wijzigt.

In de woorden hyper/tensie, hyper/emie, hyper/trofie verandert hyper de betekenis van -tensie, -emie, -trofie. Hyper is een _____.

Hyper betekent _____. De medische term voor een te hoge bloeddruk is _____. Hyper/thyreoidie betekent _____.

Het voorvoegsel dat aanduidt dat er een te hoge afscheiding is van schildklierhormoon, is _____.

Emesis betekent braken. Een woord dat buitensporig braken betekent is _____ - _____. Hyperemesis gravidarum is een complicatie bij zwangerschap, die ziekenhuisopname kan nodig maken. De term betekent: _____ - _____. Een galsteenaanval kan buitensporig braken veroorzaken of _____.

Hyper/trofie betekent _____. *Trophein* is het Griekse woord voor _____. Vele organen kunnen hypertrofiëren. Wanneer het hart

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

zich te sterk ontwikkelt, ontstaat een _____ van het hart. Ook spieren kunnen zich te sterk ontwikkelen of _____.

Hypo is een voorvoegsel dat juist het tegengestelde is van hyper. Het voorvoegsel betekent _____.

Hypo/trofie betekent _____.

Wanneer een orgaan dat goed ontwikkeld was, in omvang gaat verminderen, ondergaat het _____. Wanneer bv. spieren niet gebruikt worden, gaan ze _____.

Tensie is _____. *Hypotensie* is _____.

Hypo wordt ook gebruikt als plaatsaanduiding.

De hypothalamus ligt _____ de thalamus. In hypogastrisch maakt /isch als achtervoegsel er een _____ (woordsoort) van. Pijn in het gebied onder de maag is _____ pijn. Het hypogastrium is het gebied van het abdomen, gelegen _____.

Aden/o wordt gebruikt in woorden die betrekking hebben op _____. De stamvorm is _____, de combinerende vorm is _____. Het woord dat klierontsteking betekent is _____. _____ betekent uitsnijden of verwijderen van een klier. Het gedeelte dat uitsnijding betekent is _____.

/oom of **/oma** is het achtervoegsel voor gezwel. Een kliergezwel wordt dus een _____. Een zelfstandig naamwoord voor gezwel is _____. Kliergezwel kan dus op 2 manieren gezegd worden: _____ of _____.

Er kan een gezwel van schildklierweefsel optreden. Dit heet een schildkliertumor of _____. Een dergelijk gezwel of _____ kan oorzaak zijn

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

van een (3) toestand van (1) meer dan normale werking van de (2) schildklier of _____ -
_____. Een therapie voor een kliergezwel of _____ van de
schildklier is het gedeeltelijk wegsnijden van het klierweefsel. De stam voor klier is
_____; het achtervoegsel voor wegsnijden is _____. Wegsnijden van
klierweefsel is dus _____. Willen we specifiek wijzen op het
wegsnijden van schildklierweefsel, dan spreken we van _____ -
_____.

Een *sarcoom* of *sarcoma* is een kwaadaardig gezwel, uitgaande van vaat-, spier- of
bindweefsel. Waar met _____ een goedaardig gezwel van bindweefsel
bedoeld wordt, wijst _____ op een kwaadaardig gezwel van fibreus
bindweefsel. Een _____ is een goedaardig gezwel, bestaande uit klier-
en bindweefsel. Terwijl een myoom op een goedaardig spiergezwel duidt, is een
_____ een kwaadaardige tumor van spierweefsel. Leiomyosarcoom
en rhabdomyosarcoma of rhabdomyosarcoom wijzen op een kwaadaardige tumor van
_____ resp. _____ spierweefsel.

Path/o is de combinerende vorm voor ziekte of aandoening. Adenopathie betekent in het
algemeen _____. Een _____
(klier-aandoening) kan worden gediagnostiseerd als een klein _____ (gezwel).
Wanneer dit het geval is, kan de chirurg een _____ (excisie van de
klier) verrichten. Wanneer een lichte _____ (ontsteking van een klier) wordt
gevonden is er geen indicatie voor _____ (excisie van de klier).

Voor insnijding ken je 2 woorden: als achtervoegsel _____ en als zelfstandig
naamwoord _____.

Voor uitsnijding of verwijdering ken je 3 woorden: _____ als achtervoegsel en
_____ of _____ als substantief (dit laatste betekent steeds een
totale wegname).

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

/oom of /oma is het achtervoegsel dat _____ aanduidt. Een *lipoom* of *lipoma* is een _____. Een lipoom is zelden kwaadaardig. In geval van kwaadaardigheid of maligniteit spreekt men van een _____.

De maag geheel of gedeeltelijk wegsnijden is een _____. In geval van een baarmoedercarcinoma wordt veelal een uterus-_____ (totale wegname) uitgevoerd. Een veel gebruikt synoniem hiervoor is _____.

Carcin is de stam voor _____. Een *carcinoma* of *carcinoom* is een _____. Een carcinoma kan in bijna elk deel van het lichaam voorkomen. Ventriculi betekent "van de maag". Een maagkanker wordt een _____ ventriculi genoemd.

Je kent nu 2 stamwoorden voor maag: _____ en _____.

De bloedstroom kan carcinoomcellen naar andere delen van het lichaam vervoeren. Het darmkanaal heeft een rijke bloedvoorziening. Daardoor is een _____ intestinalis zeer gevaarlijk. Kanker van de tonsillen heet _____ tonsillaris. Kanker van de twaalfvingerige darm heet _____ duodenalis.

aris en **alis** zijn uitgangen van bijvoeglijke naamwoorden.

De combinerende vorm voor vet is _____.

/oid is een achtervoegsel dat betekent 'gelijkend op' of 'overeenkomstig'. Een woord dat betekent: gelijkend op vet of vetachtig is dus _____. Cholesterol is zo een stof. In een bepaalde hoeveelheid is cholesterol nodig voor het lichaam; een teveel gaat vaak samen met arteriosclerose. Cholesterol is een alcoholische stof die op vet lijkt. Daarom noemen we het een _____.

In mucoïd zit een stam, nl. muc of de stamvorm voor _____. De combinerende vorm hiervoor wordt dan _____. Mucoïd is een adjectief dat betekent "lijkend op slijm". In bindweefsel zit een substantie die lijkt op slijm, een _____ stof. /oid betekent

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

_____. Er is echter nog een achtervoegsel dat ongeveer hetzelfde betekent, nl. **/ineus**. Slijmerig of slijmachtig wordt dan _____.

Mucus (slijm) is een afscheidingsproduct van de mucosa of _____. Slijm of _____ wordt o.a. afgescheiden door het neusslijmvlies. Het vangt stof en bacteriën op uit de buitenlucht. Eén van de beschermende stoffen in ons lichaam is dus _____.

Van de vorm muc/ ken je nu:

- het afscheidingsproduct of _____
- het slijmvlies of _____
- lijkend op mucus of _____
- slijmerig of _____

De _____ scheidt slijm af. Alles wat op slijm lijkt wordt _____ of _____ genoemd. Mucoïde substanties zijn geen slijm, ze worden niet afgescheiden door een slijmvlies of _____. Ze lijken enkel op slijm!

Slijmvliezen bekleden de lichaamsopeningen. Zo'n beschermend vlies heet een _____ - _____.

Laryng/o wordt gebruikt om woorden te vormen, die betrekking hebben op de _____ (Latijnse naam) of het _____ (Nederlandse naam). De _____ bevat de stembanden. Wanneer we willen verwijzen naar ons stemorgaan, gebruiken we vaak de combinerende vorm _____. De stamvorm hiervan is _____. Deze stamvorm wordt gebruikt wanneer we het _____ willen aanduiden. Het woord dat ontsteking van het strottenhoofd betekent is _____.

Laryngalgie betekent _____.

Het achtervoegsel /algie betekent _____. Kanker van het strottenhoofd kan pijn of _____ veroorzaken.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Trache/o/stomie betekent _____ -
_____. Wanneer een nieuwe toegangsweg nodig is om lucht door te laten,
wordt een _____ gedaan.

/stomie betekent een nieuw gemaakte opening, die **blijvend** is. Wanneer een blijvende
opening is gemaakt, via de hals in de luchtpijp, spreekt men van een _____ -
_____.

Wanneer een **niet** blijvende, tijdelijke opening rechtstreeks van de trachea naar buiten
nodig is, voert de chirurg een _____ uit. Een incisie in de luchtpijp is
een _____. Wanneer iemand een pneumonie heeft en er een vrije
luchttoevoer nodig is, kan een chirurg in de luchtpijp snijden of een _____ -
_____ uitvoeren.

Cephal of *cefal* is de stamvorm voor _____; de combinerende vorm is _____ -
_____. *Pathie* is een achtervoegsel dat _____ betekent. Cefalopathie of
cephalopathia betekent dus _____. *Cephal* of *cefal* kan ook
een meer beperkte betekenis hebben, nl. het schedeldak, zonder het gelaat. Cefalo-
orbitaal is een adjectief dat betekent "met betrekking tot _____ -
_____". *Cefal/o* is hier de combinerende vorm voor schedeldak en orbit/ is de
stam die _____ aanduidt.

/aal is het achtervoegsel dat er een _____ (woordsoort) van maakt.

Cefalo-orbitonasaal bevat de combinerende vorm *nas/o* voor _____. Het hele woord
betekent dan _____.

Cefal of *cephal* is de stamvorm voor _____ of, in de beperktere zin, _____ -
_____.

De stam voor neus is _____. De stamvorm voor oogkassen is _____. "Met betrekking
tot de oogkassen en het schedeldak" is _____. Naast de

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

oogkassen liggen de gebieden van het gelaat, die wij de slapen noemen of tempora. Het adjectief voor "betreffende de slapen" wordt dan: _____. De term voor "behorende tot de oogkassen en de slapen" luidt als volgt: _____ - _____.

Er bestaan analoge adjectieven voor alle gebieden van het hoofd en voor combinaties van deze gebieden. Voorhoofd in het Latijn is _____. "Behorend tot voorhoofd en de slapen" is dan: _____. "Behorend tot het voorhoofd en de neus" is: _____.

Encephal/o of *encefal/o* en *encephal/* of *encefal/* worden gebruikt in woorden die _____ aanduiden. Encephalitis betekent _____.

Een **hernia** of ingewandsbreuk is in principe een uitstulping van het peritoneum door een zwakke plek in de buikwand, al of niet met een buikorgaan als inhoud. De uitpuiling blijft door peritoneum en buikhuid bedekt zodat zich een zak vormt, ofwel heeft de uitstulping plaats in een natuurlijke zak, bv. het scrotum. Behalve darmdelen kunnen ook andere organen in de breukzak terecht komen, zoals de baarmoeder, urineblaas of eierstokken.

Een bijzondere breuk is de **hernia nucleï pulposi**. Dit is een uitpuiling van de nucleus pulposus - de zachte kern - van een tussenwervelschijf, ten gevolge van een lokale verzwakking van de annulus fibrosus - de vezelige rand - van deze tussenwervelschijf.

Met het suffix **-kèle** wordt een hernia-achtige uitpuiling bedoeld. Zo is een meningokèle een uitpuiling van de hersenvliezen via een opening in het schedeldak of het wervelkanaal. Een uitpuiling van de meninges of ruggenmergvliezen én het ruggenmerg zelf heet _____. Een _____ is een aangeboren uitstulping van het hersenweefsel door een spleet in de schedel. Een _____ is een uitpuiling van het ruggenmerg via een opening in het benige wervelkanaal.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Malacie is een woord dat _____ betekent. Encefalomalacie betekent _____ - _____.

Encefalomalacie eindigt op /ie; /ie is een achtervoegsel dat _____ betekent.

Sommige ziekten kunnen verweking van het hersenweefsel of _____ veroorzaken. Een algemene term die een ziekte-toestand van de hersenen aangeeft, is _____.

Osteopathie staat voor _____. De combinerende vorm voor been is hier _____. De stamvorm is _____. Een woord voor ontsteking van de beenderen is _____ of _____. Rond het eigenlijke beenweefsel zit het beenvlies of _____. Ontsteking van dit laatste is _____. Ontsteking van beenweefsel en beenvlies of _____ samen, heet _____ - _____.

Met _____ bedoelt een orthopedisch chirurg de operatieve repositie en fixatie van fractuurstukken d.m.v. klemmen, metaaldraad, plaatjes, pennen e.d.

_____ betekent verweking van de beenderen. Het botvolume is normaal, maar het kalkgehalte in de beenderen is verlaagd. Een ziekte van de bijnieren kan maken, dat er calcium aan de beenderen onttrokken wordt. Het gevolg is _____. _____ daarentegen is een metabole skeletaandoening waarbij de massa van het bot afneemt door verhoogde botresorptie, terwijl de chemische samenstelling van het bestaande been gelijk blijft. Het algemene woord voor botziekte is _____.

Een uitwas aan een been kan een beendertumor of _____ zijn.

Patho betekent ziekte; **osteo** betekent bot; **osteoartropathie** betekent ziekte aan de _____ en de _____ samen. **Artro** of **arthro** betekent immers

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

_____. Een algemeen woord voor ziekte-toestand van de gewrichten is _____.

Als _____ de stam is voor gewricht, heet een gewrichtsontsteking _____. Artroplastiek betekent chirurgische 'herstelling' of vormgeving van een gewricht.

/plastie(k) betekent: _____.

Ook bij een zwaar neusletsel wordt de neus door een chirurg hersteld of weer vorm gegeven. Rimpels wegwerken is ook een vorm van 'vormgeving'. In het woord plastiek zitten de begrippen vormgeving en reparatie. De combinerende vorm plasto staat voor _____.

Artroplastiek betekent _____ - _____.

Wanneer een kind geboren wordt zonder een bepaald gewricht, kan men dit soms 'maken'. Ook dit is een vorm van _____.

Een woord voor incisie in een gewricht is _____. Als men een gewricht door operatie kunstmatig gaat verstijven spreekt men van _____ of _____.

Dit is niet hetzelfde als ankylosis: daar gaat het om _____ - _____ ten gevolge van ziekte. Doorprikken of punteren van een gewricht noemt men _____.

De combinerende vorm voor bot is _____. Het woord osteochondritis betekent ontsteking aan _____ en _____ samen.

Chondr is de stamvorm voor _____.

Ontleed osteochondritis:

- de combinerende vorm voor bot is _____
- de stam voor kraakbeen is _____
- het achtervoegsel voor ontsteking is _____

De term voor pijn in of om kraakbeen is _____. Chondrectomie betekent _____.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Cost/o wordt gebruikt in woorden die betrekking hebben op de _____.
Costectomie is een woord voor _____. Costosternaal
betekent _____. Intercostaal betekent _____ -
_____. Het voorvoegsel **inter** staat immers voor _____.

Vorm een adjectief voor "tussen (2) kraakbeenstukken": _____ -
_____. Inter/cost/aal kan bv. verwijzen naar de spieren tussen de ribben, de
tussenribspieren of mm. _____.

Inter/dent/aal betekent _____. De stamvorm *dent* staat voor _____.

Een interdentale holte bevindt zich _____.

Odont/o is een andere combinerende vorm voor tanden. Hiermee wordt de term voor
kiespijn _____ of _____ en voor tandontsteking _____ -
_____. /oïd is het achtervoegsel dat betekent _____. Een
woord voor tandvormig is _____. Er zijn dus 2 combinerende vormen voor
tanden en/of kiezen, nl. _____ en _____.

Abnormaal is een woord dat betekent: afwijkend van het normale. **Ab** is een _____ -
_____ dat betekent 'af' of 'weg'.

Aberrant bevat het voorvoegsel ab en betekent _____. Aberrant wordt in de
medische terminologie gebruikt om een afwijkende plaats van weefsels of organen aan
te duiden. 'Verdwaald' borstklierweefsel wordt _____ weefsel genoemd.
Lymfvaten volgen vaak een _____ weg.

Abductie betekent het maken van een beweging van de middellijn van het lichaam af.
Wanneer een arm vanaf de zijkant van het lichaam zijwaarts wordt opgeheven, heeft er
een _____ plaats. Een _____ is een spier die iets wegtrekt van de
middellijn; hij brengt een _____ tot stand.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Ad is een voorvoegsel dat 'naar' betekent. Een beweging naar de middellijn toe, is een _____ . De spieren die een dergelijke beweging tot stand brengen heten _____

Ad en ab zijn elkaars tegengestelde.

Wanneer twee normaal van elkaar gescheiden weefsels aan elkaar gaan verkleven, is er een sprake van adhesie.

Abdomin/o is een combinerende vorm die _____ betekent. Het bijhorende adjectief is _____. De term voor buik is _____.

Cyst is de stamvorm voor een blaasvormig orgaan (urineblaas, galblaas) of een blaasvormige structuur. Meestal staat *cyst/o* in samenstellingen die de _____ - _____ aanduiden. Het kan echter ook gebruikt worden voor elke zakvormige holte die een waterig vocht bevat. Zo'n blaas wordt dan _____ genoemd. Een botcyste is een holte in botweefsel, meestal gevuld met steriel vocht.

Het achtervoegsel voor insnijding is _____. Een incisie in de blaas heet een _____ - _____. Een excisie van de blaas is een _____. Een blaasbreuk is een _____ of _____, een uitpuiling van de blaaswand door een breukpoort.

Abdominothoracaal betekent _____. De wetenschappelijke term voor borstkas is _____. Een incisie in de borstkas is een _____.

Betreffende de lenden wordt aangeduid met het adjectief _____. Het deel van de wervelkolom dat behoort tot de borstkas en de lenden, is dus het _____ - _____ deel van de wervelkolom. Een algemeen woord voor alle mogelijke ziekten van de borstkas is _____. Een woord voor chirurgische reparatie van de borstkas is _____. Een woord voor chirurgisch herstel van de blaas is _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

_____. Hydro/cephal/us wordt gekenmerkt door een te groot hoofd, als gevolg van _____.

_____. Hydrocephalus is een substantief; het bijhorende adjectief is _____.

_____. Hydrofobie betekent _____. *Fobie* betekent immers _____. Het tegengestelde van fobie is *filie*. Zo betekent hydrofilie in de chemische zin _____.

_____. Therapie betekent _____.

_____. Een behandeling met water wordt dan een _____.

Pijn in de lenden wordt _____ genoemd. Je kan ook spreken van _____ (adj.) -pijn. Een punctie tussen de lendewervels is een _____. Supralumbaal betekent _____.

Het voorvoegsel **supra** betekent _____.

Supracostaal is _____. Suprapubisch is _____.

_____. Pub/o wordt gebruikt in woorden betreffende _____. Wanneer de prostaat wordt weggenomen via een insnijding in de streek boven de schaamboog, spreekt men van een _____. Pubisch is een _____ (woordsoort) en pubis of os pubis is een _____ (woordsoort).

Het bekken of de _____ wordt gevormd door de bekkenbeenderen of ossa _____.

Tijdens de zwangerschap wordt er soms een pelvimetrie uitgevoerd of _____.

Lumbosacraal is _____. Pijn in de wervelkolom heet _____ want de spina is de _____.

Ontsteking van een wervel heet _____.

Spina heeft nog een betekenis, nl. _____, die we terugvinden in de anatomische naam van het bovenste voorste uitsteeksel van de bekkenkam: _____.

Chirurgische reparatie van de schedel heet _____. Wegname van (een deel van) de schedel wordt _____ genoemd. Het openleggen van de schedel heet dan weer een _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

De Latijnse term voor de hersenzenuwen is _____. De ruggenmergszenuwen heten _____. De oorsprong van elke zenuw is een wortel of radix. Ontsteking van de wortels van meerdere zenuwen tegelijkertijd, noemt men _____. Craniocerebraal verwijst naar de _____.

Cerebr/o wordt gebruikt om _____ aan te duiden. Cerebrospinaal betekent _____. De liquor cerebrospinalis is _____. Het adjectief cerebr/aal komt veel voor. Er zijn cerebrale weefsels, men kan een _____ trombose doen, of een _____ embolie. De stamvorm voor de grote hersenen is _____. Een gezwel van de grote hersenen is een tumor _____; een hersenschudding is een _____ - _____. Het algemene woord voor ziekte van de grote hersenen is _____ - _____. Een incisie in de grote hersenen is een _____.

Een meningokèle is een _____ - _____. De hersenvliezen heten de _____. Een ontsteking hiervan is een _____. Meningitis is ofwel _____ (adj.: enkel in de hersenen) ofwel _____ (adj.: enkel in het ruggenmerg) ofwel _____ (adj.: in beide).

Er zijn 3 hoofdgroepen van bolronde bacteriën of kokken, nl. diplococci die _____ - _____ groeien; staphylococci die _____ groeien en streptococci die _____ groeien. De meeste ettervormende bacteriën behoren tot de staphylococci.

Het Griekse woord staphyle betekent _____. Achter in de mondholte hangt, als een druivetrosje, de huid of _____. In woorden betreffende de huid wordt vaak de combinerende vorm voor "als een druivetros" gebruikt. Zo heet een chirurgische reparatie aan de huid _____ en een ontsteking van de huid een _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

_____. Een synoniem hiervoor is _____. Een incisie in de huid is een _____; een excisie heet _____ of _____.

Een staphyloma of stafyloom is een uitpuiling van het hoornvlies van het oog, gelijkend op een druif. Een 2de betekenis van stafylectomie is dan ook _____.

Py/o is de combinerende vorm voor het woord _____ of etter. Veel staphylococci zijn ettervormend of _____.

/rrhoea is een achtervoegsel, dat _____ betekent. Pyorrhoea betekent _____.

Empyema of empyeem betekent een ophoping van _____ in een lichaamsholte. Een bekend empyeem is dat van de borstholte of empyema thoracale. Onder longartsen laat men gemakkelijk 'thoracale' weg en spreekt men kortweg van _____.

Bronchopneumonie is een longziekte die _____ kan geven.

Een bacterie die pus vormt is een _____ bacterie. Een sterke afscheiding van etter noemt men _____. Pyorrhoea paradentalis is een ziekte van het tandvlees, nl. _____.

Otorrhoea of otopyorrhoea betekent _____ aangezien *oto* betekent _____. Otorrhoea kan veroorzaakt worden door een ontsteking van het oor of _____. Deze ontsteking geeft oorpijn of _____. Sommige medicamenten zijn giftig voor het oor of _____.

Een ander woord voor oorpijn is *ot/o/dynie*.

Je kent dus 2 achtervoegsels voor pijn: _____ en _____.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Rhin/o/rrhoea of rin/o/rroe is _____. *Rhin/o* betekent immers _____. Een ontsteking van dit lichaamsdeel heet een _____. Sterke afscheiding uit de sinussen, via de neus, is een vorm van _____. Chirurgische reparatie van de neus is _____. Een incisie in de neus is een _____.

Er zijn 2 combinerende vormen voor neus, nl. _____ en _____.

Een rinoliet is een _____ in de neus. Dit kan ontstaan door afzetting van kalk op een vreemd lichaam in de neus.

Lith/o is de combinerende vorm die _____ betekent. *Calculus* is het Latijn voor steen. Het wordt als substantief gebruikt. Lithos is het Grieks voor steen; het komt enkel voor in samenstellingen als lith of litho. Lithogenese is _____ - _____.

/iasis is een achtervoegsel dat aandoening of ziekte betekent. Lithiasis betekent dus letterlijk _____.

Je kent dus 3 achtervoegsels voor ziekte, nl. _____, _____ en _____.

Calculi of stenen kunnen op verschillende plaatsen in het lichaam gevormd worden. Een choleliet is een _____. Een cholelithiasis is een _____ - _____.

De vesica fellea of *chol/e/cyst* is de _____. Een ontsteking van de _____ - _____ of _____ is een _____. Deze wordt verergerd door pijn en veelvuldig braken of _____. Vet voedsel verergerd de symptomen. Er is dikwijls een samenhang tussen de galblaasontsteking of _____ en de galsteenaandoening of _____. De chirurg kan een incisie maken in de galblaas: een _____, vaak echter moet overgegaan worden tot een wegname van de galblaas of _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Brady betekent _____. Bradycardie is bv. _____. Bradyfagie betekent _____. Abnormaal langzaam slikken noemen we eveneens _____.

Kinesi/o wordt gebruikt om _____ aan te duiden. Bradykinesie betekent _____. Kinesialgie is _____. Zij ontstaat wanneer men een gekwetst lichaamsdeel moet bewegen.

/logie wordt als achtervoegsel gebruikt om _____ aan te duiden. De wetenschap van de bewegingen in het menselijk lichaam noemt men de _____. Behandeling door bewegingen is _____. Stijve spieren en gewrichten worden soepeler door _____.

Het voorvoegsel voor "meer dan normaal" is _____. Abnormaal grote beweeglijkheid is dus _____. Te trage bewegingen noem je dus _____- _____. Abnormaal trage hartactie heet _____. Abnormaal snelle hartslag heet _____. Het woord voor te snel eten is _____. Het meten van de snelheid waarmee het bloed door het lichaam stroomt heet _____.

/pnoe/a en */pnoe* zijn 2 achtervoegsels voor _____. Te langzame ademhaling is _____. Een versnelde ademhaling is dan _____.

A/ is een voorvoegsel dat 'zonder' of 'niet' betekent. Apnoea betekent dus letterlijk _____. Meestal betekent het echter gewoon _____. Wanneer de ademhaling even stopt spreken we van _____; wanneer de ademhaling alleen maar zeer langzaam verloopt, spreken we van _____.

Het voorvoegsel voor 'zonder' of 'niet' is _____.

Genesis is het Griekse woord voor _____. Agenesis betekent dan _____- _____. Agenese van de hand betekent _____.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Dysmenorroe betekent _____. Het voorvoegsel **dys** betekent _____. Dysfagie of dysphagia betekent _____; dystrofie betekent _____. Het woord voor moeilijke ademhaling is _____.

Pepsis is het Griekse woord voor _____. Talrijke woorden bevatten de combinerende vorm *peps/o* voor _____. *Dys/peps/ie* betekent _____; Staking van de spijsvertering is _____, terwijl een langzame spijsvertering met _____ aangeduid wordt.

Een embryonale cel, waaruit zich een spiercel ontwikkelt is een _____. Een embryonale cel, waaruit zich een zenuwcel ontwikkelt, is een _____. Analoot voor een bloedvat, spreken we van een _____.

Een *my/o/spasmus* is een _____. Een kramp van een bloedvat is een _____; Een verharding van zenuwweefsel is _____. Een verharding van bloedvaten heet _____. Een verharding van spierweefsel is _____. Een tumor die spier- en bindweefsel bevat is een _____. Een tumor die bindweefsel en klierepitheel bevat is een _____.

Een vernietiging, stukgaan of uiteenvallen van spierweefsel is _____. Uiteenvallen van zenuwweefsel is _____. Ook het operatief losmaken van zenuwen uit een vergroeiing wordt _____ genoemd. Doorsnijden van een zenuw heet _____.

Arteri/o wordt gebruikt in woorden betreffende de _____. Een woord voor verharding van de slagaders is _____. Een woord voor 'verbindweefseling' van slagaders is _____, een woord voor verweking van de slagaders is _____.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Een term voor slagaderkramp is _____; maagkramp is _____ -
_____; verweking van de maagwand heet _____.

Vorm een woord voor afbraak van vetten: _____; id. voor afbraak van cellen:
_____; id. voor afbraak van bloed: _____.

_____ heeft betrekking op bloed. Een haemangioma is een _____ -
_____. Een angioma is een _____.

Een lymphangioma is dan weer een _____ -
_____. Haemarthros betekent _____, want haem staat voor
_____ en arthros voor _____.

Haemat/o heeft ook betrekking op _____. Een ander woord voor bloedafbraak is dus
_____. Een abnormale angst om bloed te zien is _____.

Een arts die zich specialiseert in de kennis van bloed is een _____. De studie
van het bloed is de _____.

Geef de betekenis van:

- angi/o
- neur/o
- spasmus
- blast/o
- scler/o
- fibr/o
- lys/o
- spermat/o
- haem/o
- haemat/o
- genese

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

- fob/o

Sperma is het Griekse woord voor zaad, semen betekent hetzelfde in het Latijn.

Spermat/o wordt gebruikt in woorden die mannelijke geslachtscellen aan duiden.

Vorming van zaadcellen heet _____ . Afbraak van zaadcellen is

_____ . Een ziekte van de zaadcellen is een _____ . Het

woord oligospermie heeft 2 betekenissen: _____ en

_____ .

Het Griekse woord voor ei is *oön*, het Latijn voor ei is ovum. De vorming of ontwikkeling

van de eicel heet _____ . Deze voltrekt zich in de eierstok of _____ .

Voor de eierstok wordt ook een combinerende vorm gebruikt, afgeleid van het Grieks, nl.

oo/phor/o (oön=ei pherein=dragen) of *oö/for/o*. Een medische term voor excisie van de

eierstok is een _____ of een _____ . Het

_____ (eitje) gaat van het _____ (eierstok) naar de baarmoeder of _____ -

_____ .

Er zijn 3 termen voor de baarmoeder: _____, _____ en _____ ; de laatste 2 komen

enkel in hun combinerende vorm voor. Een hysterogram is een _____ -

_____ . De chirurgische verwijdering van de baarmoeder of _____ (subst.) is

een _____ . Een metritis is een _____ .

Pijn aan de baarmoeder wordt aangeduid met _____, _____ of

_____ .

Na een _____ of verzakking van de baarmoeder wordt een _____ of

vasthechting van een niet normaal liggende baarmoeder uitgevoerd. Wanneer de

eierstok verzakt is, kan men een analoge chirurgische ingreep uitvoeren om deze vast te

hechten. Dit heet dan een _____ of _____ .

De wetenschappelijke term voor een uterusruptuur of inscheuring van de baarmoeder is

_____ .

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Het adjectief utero-ovariaal betekent _____.

Ook voor de eileiders bestaan (minstens) 2 termen: tuba uterina, de Latijnse benaming, en (enkel als combinerende vorm) _____. Een ontsteking van een eileider is een _____. Het maken van een nieuwe, blijvende opening in een eileider is een _____.

_____ is een achtervoegsel dat registreren betekent. Een onderzoek waarbij een röntgenbeeld wordt bekomen van de baarmoeder en de eileiders samen, is een _____. Door in de baarmoeder of _____ en de eileiders of _____ een contraststof in te spuiten, worden zij zichtbaar op röntgenfilm. Het onderzoek heet _____. Onderzoekt men alleen de baarmoeder, dan ontstaat een _____.

Een salpingo-oophoritis is een _____. Een andere omschrijving van salpingitis is een ontsteking van de _____. Het adjectief tubair staat voor _____.

Een hernia vaginalis of _____ is een schedebreuk, een uitstulping van de ingewanden in de vagina.

De vrouwelijke geslachtscel is het _____, de mannelijke geslachtscel is het _____. Wanneer deze zich verenigen in de _____, migreert het bevruchte eitje naar de _____ waar het zich innestelt.

De Latijnse term voor de verbinding van de uterus met de buitenwereld is _____ of de schede. De Griekse combinerende vorm is echter *colpo*. Colpitis is dus _____. Bij een colpocystitis zijn zowel de _____ als de _____ ontstoken.

Wanneer de schede verzakt is – men spreekt dan van een _____ - en chirurgisch wordt vastgehecht, spreekt men van _____ of _____ - _____.

De verbinding tussen de baarmoeder of _____ en de schede of _____ is de baarmoederhals of _____ . Het adjectief hiervoor is _____.

Ontsteking van de baarmoederhals heet _____.

Met betrekking op baarmoederhals en schede samen, wordt dan _____ - _____ .

Let op: *cervix* betekent ook gewoon 'hals'. Zo heten de halswervels _____ . Cervicothoracaal betekent _____ , cervicovaginaal betekent _____ .

Een insnijding in de baarmoeder is een _____ . Een kramptoestand van de uterus is een _____ . Ziekte van de uterus is _____ .

Het deel van de baarmoederhals dat zich in de schede bevindt, is de _____ - _____ .

Hysterosalpingectomie betekent _____ .

De binnenkant van de baarmoeder is bekleed met een slijmvlies en heet _____ - _____ . Een ontsteking van dit slijmvlies noemt men _____ .

Baarmoederslijmvlies kan echter ook op andere plaatsen groeien dan in de uterus; men spreekt dan van _____ .

Het slijmvlies van de uterus kan weggekrabt worden: deze ingreep heet _____ .

Dit gebeurt met een instrument dat _____ genoemd wordt.

Een specialist in vrouwenziekten is een _____ .

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

De stamvorm voor ooglid is _____, de combinerende vorm _____.
Blephar/o/ptosis betekent _____. /ptosis betekent _____.
De term voor ontsteking van een ooglid is _____. Een incisie van een
ooglid is een _____. Een verlamming van een ooglid, meestal het
bovenste, heet _____. Een plastische operatie, waarbij de vorm van
een ooglid gecorrigeerd wordt, wordt _____ genoemd.

Een combinerende vorm voor nier, afkomstig uit het Grieks, is _____. Verzakking van
een nier heet _____. Dit kan zich voordoen ten gevolge van een harde stoot of
shok; men heet dit ook wel een 'wandelnier'. Fixatie van een 'beweeglijke' nier heet
_____.

Ontsteking van een nier heet _____; wegnahme van een nier is _____.

Het hebben van nierstenen heet _____; _____ is de
wetenschappelijke term voor niersteen. Het verwijderen van een niersteen via incisie van
de nier is een _____. Een _____ is het chirurgisch losmaken
van een nier die met de omgeving vergroeid is.

De anatomische term voor nier is niet *nephron*, maar het substantief _____, in het
meervoud _____. De combinerende vorm hiervan is _____, het adjectief is _____.
Zo heet de nierslagader _____, de nierader _____.

In het nierweefsel, dat opgebouwd is uit een massa functionele eenheden of _____ -
_____ wordt de urine gevormd. Deze urine wordt verzameld in het nierbekken of
_____. Voor het nierbekken bestaat ook een combinerende vorm, _____.

Via de urineleider of _____ gaat de urine naar de blaas. Voor de urineblaas kennen we een Griekse combinerende vorm, _____ en een anatomische naam _____ - _____. De combinerende vorm voor deze laatste term is _____, het adjectief ervoor is _____. De urine wordt naar de buitenwereld vervoerd via de _____ - _____.

Ontsteking van het nierbekken en nierparenchym heet _____. Een chirurgische reparatie van het nierbekken heet _____. Het nemen van een röntgenfoto van het nierbekken, na vulling met contraststof, heet _____ - _____. Het resultaat is een _____.

Een algemeen woord voor een ziekelijke toestand van de nier(en) is _____ - _____.

De combinerende vorm voor urineleider is _____. Een steen in de urineleider is een _____. Een algemeen woord voor aandoening van de urineleider is _____. Chirurgisch wegnemen van een uretersteen heet _____ - _____. Hiervoor wordt een incisie gemaakt in de urineleider, dit heet een _____.

Het maken van een nieuwe, blijvende opening waarlangs urine uit de ureter kan afvloeien, bv. in de darm, of naar buiten door de huid, heet een _____. Men spreekt van een ureterosigmoïdeostomie, wanneer de ureter wordt ingeplant op het _____. Het maken van een nieuwe opening tussen ureter en urineblaas is een _____.

Chirurgisch herstel van de urineleider en het nierbekken heet _____ - _____. Een ontsteking van de urineleider en het nierbekken is een _____ - _____.

Het achtervoegsel **/rrhaphia** of **/rrafie** betekent _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Als een ureter gescheurd is, is een hechting noodzakelijk. De chirurg verricht dan een _____. Het achtervoegsel _____ betekent hechting, in de zin van het maken van een naad, het dichtmaken van een scheur. Dit is niet hetzelfde als het achtervoegsel _____, dat staat voor het vasthechten of fixeren, bv. aan een ander, naburig weefsel.

De juiste term voor een hechting van een gescheurde nier, is _____. Hechting van een gescheurde blaas wordt dan _____. Het hechten van een doorgesneden zenuw is een _____.

De *urethra* is _____. Het hechten van een doorgesneden urethra heet _____. Het maken van een incisie in de urethra noemt men een _____. Een vernauwing van de urethra heet _____.

Het adjectief dat betekent "betreffende de urethra en het rectum" is _____. Dat voor 'urethra en schede' is _____. Een ontsteking van de urethra en de urineblaas is een _____.

Het achtervoegsel **/rrhagia** of **/rragie** betekent zeer sterke vloed. Een _____ is een zeer sterke vloed van bloed of een bloeditstorting.

Wanneer _____ in een samengesteld woord samen met de stam voor een orgaan gebruikt wordt, dan betekent het bloeditstorting of bloeding, ook al staat haem/o er niet bij.

Een gastr/o/rragie is dus een _____, waarin rragie betekent _____. Het volledige woord voor bloeditstorting is echter _____.

Een bloeditstorting uit de baarmoeder is een _____. Een bloeditstorting uit de blaas heet _____. Felle bloeding uit het oor heet _____, uit het oog _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Pnoe/ of *pnoea/* heeft betrekking op de ademhaling. *Pneumon/o* wordt gebruikt met betrekking tot de longen.

Operatieve verwijdering van een hele long heet _____. Ook wegname van longweefsel wordt met _____ aangegeven. De algemene term voor ziekte van de longen is _____. Een bloeditstorting van de long is een _____.

De bekende term voor longontsteking is _____ of _____. Een soort diplokokken kan _____ of longontsteking veroorzaken. Ook soorten trosvormige bacteriën of _____ kunnen dit. Is er een virus in het spel dan spreken we van een _____.

Gaat de longontsteking samen met een ontsteking van de bronchiën, dan spreekt men van een _____.

De combinerende vorm voor long is dus _____. Veelal wordt deze echter verkort tot _____. Een bloeditstorting in de long heet dus _____.

De stamvorm voor zwart is _____. Overmatige huidpigmentatie wordt _____ - _____ genoemd; een synoniem hiervoor is _____.

Het pigment dat de donkere kleur geeft aan het haar en de huid is _____. Een melanine producerende cel in de basale laag van de epidermis of opperhuid is een _____.

Een zwarte, dunne ontlasting ten gevolge van bloedverlies in het maagdarmkanaal, heet _____.

Wanneer een moedervlek op de huid gaat groeien en zwart wordt, moet een arts geraadpleegd worden, daar het een kwaadaardig gezwel of _____ kan zijn.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Pneum/o/myc/ose betekent een schimmelaandoening van de longen. De stamvorm voor zwammen of schimmels is _____. Elke aandoening die veroorzaakt wordt door een schimmel, is een _____.

De wetenschap van de schimmels is de _____. Een term voor een schimmelaandoening in de keel is _____. Een schimmelaandoening in de neus is dan een _____ en een schimmelaandoening van de huid een _____.

De 2 combinerende vormen voor *long*, zijn _____ en _____.

Pneum/o betekent niet alleen *long*, maar ook *lucht*. Andere combinerende vormen voor lucht zijn _____ en _____.

Is er lucht gekomen in de borstholte of _____ dan spreekt men van een _____.

Er zijn dus 2 combinerende vormen voor *long*: _____ en _____; er zijn ook verschillende combinerende vormen voor *lucht*: _____, _____ en _____.

De combinerende vorm voor borstholte of _____ is _____. Het adjectief hiervoor is _____.

Een instrument dat luchtsnelheden registreert is een _____.

De bepaling van de in- en uitademingsnelheid gebeurt door _____ - _____.

Een verzameling van lucht en etter of _____ in de borstholte heet _____ - _____. Lucht en bloed samen in de borstholte wordt aangeduid met _____ - _____.

De Griekse combinerende vorm voor mondholte is _____. Ontsteking van de mondholte wordt dus _____ genoemd. Met behulp van een achtervoegsel kan

je 3 termen maken voor "pijn in de mond": _____, _____ en _____.

Het achtervoegsel voor "het maken van een nieuwe, blijvende opening" is _____.

Ditzelfde achtervoegsel kan ook wijzen op "een toestand in de mond". Een droge mond heet men _____.

De anatomische term voor mond is _____. Een geneesmiddel dat 'per os' moet toegediend worden, moet dus _____ worden toegediend. De combinerende vorm hiervoor is _____. Het adjectief is _____. Veel geneesmiddelen moet je via de mond of langs _____ weg innemen.

"Met betrekking tot de mond en de neus" is _____.

Er zijn dus 2 combinerende vormen voor mond, nl. _____ en _____.

Het Griekse woord voor tong is _____; de stam hiervan is _____.

Ontsteking van de tong heet _____. Excisie van (een deel van) de tong is _____.

Twee termen die "pijn in de tong" betekenen, zijn _____ en _____.

De ondertongzenuw is de _____.

Voor een medicijn dat onder de tong moet aangewend worden wordt veelal gebruik gemaakt van de anatomische term voor tong, nl. _____ en "onder de tong" wordt dan _____.

Een adjectief voor "met betrekking tot de tong en de tanden" is _____ - _____.

Er zijn dus 2 combinerende vormen voor tong: _____ en _____. In samenstellingen wordt meestal _____ gebruikt.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Een verlamming aan de tong is een _____; een insnijding van de tong heet _____ . Wegsnijden van (een deel van) de tong heet _____ .

De (Griekse) stamvorm voor lip is _____. De combinerende vorm is _____ .

Ontsteking van de lippen heet _____. Chirurgische vormgeving van de lippen is _____ .

Ziektetoestand van de lippen heet _____. Een schimmelziekte aan de lippen is een _____. Hechting van een scheur in de lip noemt men _____ - _____; cheiloschisis betekent _____ .

De anatomische stam voor lip is _____, de combinerende vorm is _____, het adjectief is _____. "Met betrekking tot de lippen en de tanden" is _____; "met betrekking tot de lippen en de tong" is _____ .

De 2 combinerende vormen voor lip zijn dus _____ en _____ .

"Met betrekking tot het tandvlees" heet _____. De stam daarin is _____ .

Een ontsteking van het tandvlees is een _____. Gingivostomatitis betekent _____. Wegsnijden van overtollig tandvlees heet _____ .

De wetenschappelijke naam voor de slokdarm is _____ .

De combinerende vorm hiervan is _____; het adjectief is _____ .

Een ontsteking van de slokdarm is een _____; de verwijdering van een vernauwd gedeelte van de slokdarm is een _____ .

Een term voor verzakking of prolaps van de slokdarm, is _____, terwijl oesofagectasie _____ betekent. Een vernauwing van de slokdarm wordt dan weer met _____ aangeduid.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Maagbloeding is _____; ontsteking van de maag heet _____. Gastrisch betekent _____. Uitzetting of verwijding van de maag wordt met _____ aangeduid; een vernauwing is een _____. Verlamming van de maag wordt met _____ aangeduid. Een endoscoop, speciaal om in de maag te kijken, is een _____. Onderzoek van maag en duodenum d.m.v. een endoscoop heet _____. Het aanleggen van een kunstmatige verbinding tussen maag en duodenum heet een _____.

Een verzakking van de maag en de (dunne) darm heet _____.

“Met betrekking tot de maag en de twaalfvingerige darm” noemt men _____. Een bloeding in de darm is een _____. Een uitpuiling van de darm is een _____. Een lavement of spoeling van de darm heet _____; een punctie van de darm is een _____.

Operatief losmaken van de darm uit vergroeiingen of adhesies noemt men _____. Ontsteking van de darm heet _____.

Verlamming van de darmen is _____; uitzetting of verwijding ervan heet _____. Verzakking van de darmen is dan weer _____.

Met betrekking tot de (dunne) darm en de lever is _____.

De wetenschappelijke naam van de dikke darm is _____. Ontsteking van de dikke darm heet _____, ontsteking van de dunne en de dikke darm samen noemt men _____.

Chirurgische fixatie van de dikke darm of _____ moet soms gebeuren na een verzakking van de dikke darm of _____. Een chirurgisch aangebrachte opening in de buikwand met een verbinding naar het colon heet een _____. Het aanleggen hiervan door een chirurg heet _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

De wetenschappelijke naam voor einddarm is _____. De combinerende vorm hiervoor is _____; het adjectief is _____. Een breuk of uitpuiling van de endeldarm is een _____.

Het achtervoegsel **kèle** betekent breuk, uitpuiling, uitstulping. Het achtervoegsel **ptosis** betekent verzakking, en **ectasie** staat voor verwijding, uitzakking.

Er is ook nog het Latijnse woord voor breuk, nl. **hernia**. Een hernia is een uitstulping van het peritoneum door een zwakke plek in de buikwand, al dan niet met een buikorgaan als inhoud.

Een breuk van de urineblaas is een _____, een uitpuiling van de blaaswand door een breukpoort. Een breuk waarin zich de eierstok bevindt is een _____.

Een _____ betekent het uittreden van ingewanden door de buikwand naar buiten. Een liesbreuk is een _____. Deze kan direct of indirect zijn; men spreekt dan van een hernia inguinalis directa, resp. indirecta, naargelang de weg die de breuk volgt.

Bij een lumbale hernia of _____ betreft het een uitpuiling van de zachte kern van een tussenwervelschijf in het wervelkanaal, doorheen een zwakke plek in de vezelige rand van diezelfde tussenwervelschijf.

Een röntgenonderzoek van de endeldarm is een _____, de röntgenopname is een _____. Het instrument waarmee de endeldarm inwendig bekeken wordt is een _____. Het bekijken van de einddarm met dit apparaat noemt men _____; de arts verricht dan een _____ (adjectief) onderzoek.

Een plastische operatie aan rectum of anus heet _____; het vasthechten van het rectum aan de bekkenwand noemt men _____, bv. na een rectumprolaps of het uitzakken van het rectum via de anus. Hechten van een gescheurd rectum is dan weer _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Een adjectief voor "betreffende de endeldarm en de urethra" is _____.

Voor rectum en anus samen is er een Grieks woord, nl. _____. Het gebeurt echter vrij vaak dat dit woord gebruikt wordt wanneer alleen de endeldarm bedoeld wordt.

Procto vervangt dus ofwel recto **of** ano, ofwel recto **en** ano.

Zo wordt een breuk in de endeldarm, naast _____, ook wel _____ genoemd. Een term voor ontsteking van rectum en anus samen is _____.

Ontsteking van het colon en de endeldarm noemt men _____.

Kramp van de sluitspieren van de anus heet _____. De term voor pijn in rectum en anus samen is _____.

De wetenschappelijke naam voor de lever is _____. De Latijnse combinerende vorm is _____. Leverontsteking heet _____; vergroting van de lever is _____ - _____. Een leveraandoening in het algemeen is _____. Incisie in de lever noemen we _____; wegnemen van (een deel van) de lever heet _____ - _____.

Ontsteking van de pancreas heet _____; de stam is _____ en de combinerende vorm is _____. Een ziekte van de pancreas in het algemeen heet _____. Het wegnemen van (een deel van) de pancreas is een _____; een incisie in de pancreas is een _____.

Wanneer er een totale wegname van de maag of _____ is gedaan, moet er een nieuwe opening gemaakt worden tussen de slokdarm of _____ en de twaalfvingerige darm. Dit heet een _____.

Analoog heet het maken van een nieuwe, blijvende verbinding tussen de slokdarm en de maag een _____; tussen het jejunum en het ileum: _____ - _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Je kent 3 termen voor uitsnijding of verwijdering, nl. 2 substantieven, _____ en _____ en het achtervoegsel _____.

Daarnaast bestaat ook nog het substantief _____. Dit woord wordt meestal gebruikt in combinatie met de Nederlandse naam van het orgaan. Zo heet de wegname van een long, naast _____ ook _____.

Een slagader is een _____. De combinerende vorm is _____, de stam is _____. Ontsteking van een slagader heet _____; verwijding of uitzetting van een slagader heet _____. De toestand van verharding van de slagaders is bekend als _____.

Een ader is een _____; de combinerende vorm voor ader is echter _____, met als stam _____. Aderontsteking heet _____; verwijding of uitzetting van een ader, spatader dus, noemen we _____. Resectie van een ader heet _____ - _____.

Lijkend op een ader noemt men _____.

Een nierader heet _____; een lipader is een _____; een ader van de tong is een _____. Een nierslagader heet _____; een slagader voor de maag en de twaalfvingerige darm samen is de _____; de slagader voor de endeldarm heet _____.

De combinerende vorm voor vat of vaten is _____. De term voor vaatontsteking is _____ en voor een vaatgezwel _____ of _____. Mogelijke vormen van angiitis zijn: arteriitis, phlebitis, cholangitis of _____ - _____ en lymphangitis of _____. Het uitzetten van een vat is een _____. Een algemeen woord voor ziekte van de bloedvaten is _____ - _____. Vaatkramp heet _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Het maken van contrastbeelden van bloedvaten noemt men _____. Komen daar nog beelden van de hartholten bij, dan spreekt men van _____.

Het Latijnse substantief voor vat is _____, in het meervoud _____. Hiermee wordt de term voor vaatkramp _____, een synoniem voor _____.

Uitzetting van een ader is _____ of _____. Uitzetting van een slagader is _____.

Het Griekse woord voor scheur is _____. Een scheur in de baarmoeder noemt men _____; een scheur in de blaas is een _____.

Een ander woord voor scheur is een uit het Latijn afgeleide woord _____.

Dit woord wordt het meest gebruikt, en dan wel in combinatie met de Nederlandse naam voor het gescheurde orgaan. Synoniemen voor de bovengenoemde termen zijn dus resp. _____ en _____.

Bloedvatruptuur heet ook nog _____. Een gescheurde slagader heet _____ of _____. Een scheur in de lever is een _____ of een _____.

De 2 termen voor scheur zijn dus het achtervoegsel _____ en het substantief _____.

Een scheur in de blaas is een _____ of _____; een bloeditstorting in de blaas is een _____; hechting van de blaas noemen we _____.

Het wetenschappelijke woord voor verdoving is _____. In dit woord zitten 2 delen: het voorvoegsel _____ betekent _____; het substantief _____ betekent _____. Plaatselijke verdoving heet _____; een middel voor plaatselijke verdoving is een _____ (subst.).

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Gevoelloosheid is niet steeds kunstmatig geïnduceerd. Gevoelloosheid t.g.v. lichamelijke afwijkingen noemt men organische _____.

Het voorvoegsel dat moeilijk, slecht of gestoord betekent is _____. Slecht of gestoord gevoel heet _____; een verhoogde gevoeligheid is _____; verlaagde gevoeligheid heet dan weer _____.

Een achtervoegsel voor pijn is _____. Een woord dat daar sterk op lijkt en ook pijn betekent, is _____. Het betekent meer nog: verhoogde gevoeligheid voor pijn. Verhoogde pijngevoeligheid wordt meestal weergegeven door hyperalgie en hyperalgesie.

Het adjectief dat betekent "gevoelig voor pijn", is _____. Niet gevoelig voor pijn is dan _____. Letterlijk betekent dit woord: niet pijnlijk. In de praktijk betekent het ongevoelig voor pijn of pijnstillend. Een _____ is een pijnstillend middel; een toestand van ongevoeligheid voor pijn heet _____.

Een product dat iemand gevoelloos, verdoofd maakt, is een _____; een product dat je ongevoelig maakt voor pijn, een pijnstiller, is een _____.

Para is een voorvoegsel met talrijke betekenissen. Letterlijk betekent het: naast, nabij, soms ook beiderzijds; figuurlijk betekent het: anders, niet gelijk, abnormaal.

Naast de lever is _____; naast het hart is _____. Naast het rectum heet _____; naast het sternum is _____.

Ontsteking van het weefsel naast een klier heet _____; ontsteking van het weefsel in de buurt van de borstklier heet _____. Paraplegie betekent _____.

Parenterale voeding betekent dan weer _____ - _____ . Een ziekte die veel op tyfus lijkt, maar geen tyfus is, is _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Gevoel is _____. Als iemand prikkels voelt zonder dat er prikkels worden gegeven, spreekt men van onjuiste gevoelsgevoelensgewaarwordingen of _____-_____.

Het wetenschappelijke woord voor spraak is *phasia*. De combinerende vorm voor spraak is _____.

Zoek de volgende termen op en let vooral op het verschil tussen termen met 'fasie', 'frasië' en 'lalie':

- afasie of aphasia:
- afrasië of aphrasia:
- alalie:
- dysfasie:
- dysfrasië:
- dyslalie:
- bradyfrasië:
- bradylalie:
- tachyfrasië:

De combinerende term voor stem, stemgeluid, geluid is _____. Een stoornis in de stem is een _____. Niet kunnen spreken, zich niet meer kunnen uitdrukken t.g.v. beschadiging zoals na een CVA of cerebrovasculair accident heet _____.

Fonocardiografie betekent : _____.

Fonoarteriografie betekent dan _____.

Myo wordt gebruikt met betrekking tot _____. De naam voor een embryonale spiercel is _____; spierpijn heet _____ of _____. Gestoorde spiergroei is _____. Een gezwel van bindweefsel en spierweefsel samen is een _____ of _____. Vorming van

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

spierweefsel heet _____. Een emg of _____ is een _____ - _____ . Desintegratie of degeneratie van spierweefsel noemt men _____ .

Spierverweking luistert naar de naam _____ ; verwijdering van een gezwel in spierweefsel heet _____ .

Het adjectief voor "met betrekking tot spier- en zenuwweefsel" is _____ .

Spierziekte in het algemeen heet _____ ; chirurgische vormgeving van spieren is _____ . Hechten van spierweefsel heet _____ en verharding van spierweefsel is _____ . Myositis betekent _____ ; myospasmus is _____ . Myorrhexis is een _____ . Een gezwel van vetbevattend spierweefsel is een _____ .

In tweevoud of dubbel, in de zin van paarsgewijze, krijgt het voorvoegsel _____ mee.

_____ betekent gehoor of horen; _____ betekent dan 'dubbelhoren' of _____ .

Iemand die met zijn stem 2 tonen tegelijk voortbrengt, bv. ten gevolge van een stembandgezwel vertoont 'tweestemmigheid': _____ of _____ .

Het achtervoegsel voor oog of zien, is _____ ; de term voor dubbelzien is _____ - _____ , waarbij het op elkaar vallen van de beelden van de 2 ogen onnauwkeurig is.

Er is echter nog een woord voor dubbel, nl. _____ . Dit betekent dubbel, maar ook: aan beide zijden.

_____ betekent rechts. Iemand die met beide handen even handig is, is aan beide handen 'rechts'. Deze toestand heet _____ .

Een bacterie die in paren groeit, is een _____ . Pneumococcus, de verwekker van longontsteking, is een _____ .

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Ambivalent betekent _____. Liefde en afkeer tegelijk tussen twee personen noemt men ook wel _____ gevoelens.

Het voorvoegsel voor blauw is _____. De toestand waarbij men alle dingen blauw ziet door een stoornis in de retina heet _____.

De term voor vérziendheid is _____. Laat men het middenste woorddeel weg, dan krijgt men het synoniem _____.

De term voor bijziendheid is _____.

Zoek ook de betekenis op van:

- hypometropie
- emmetropie
- presbyopie

Met betrekking tot zenuwen, gebruikt men de stam _____. Zenuwpijn heet _____ - _____; ziekte van zenuwen in het algemeen, noemen wij _____.

Ziekte van zenuwen en gewrichten samen, m.n. een gewrichtsaandoening die verband houdt met een ziekte van het centraal zenuwstelsel, heet _____ - _____.

Iemand die zich gespecialiseerd heeft in ziekten van het zenuwstelsel is een _____ - _____; de leer van het zenuwstelsel is de _____. Ontsteking van een zenuw is _____; degeneratie of afbraak van zenuwweefsel heet _____.

De chemische stoffen die instaan voor de prikkeloverdracht tussen zenuwcel en spiercel luisteren naar de Engelse naam _____. Sommige stoffen hebben een speciale affiniteit voor zenuwweefsel, men noemt ze _____ (adj.).

Operatieve kneuzing van een zenuw heet _____. *Tribein* is een Grieks woord dat wrijven of masseren betekent. Het kneuzen gebeurt door wrijven.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

De combinerende vorm voor steentje is _____. In sommige gevallen van lithiasis zal men de steentjes verbrijzelen; dit proces heet _____. Het toestel waarmee dit gebeurt is een _____.

De combinerende Griekse vorm voor merg, zowel beenmerg als ruggenmerg, is _____. Ontsteking van het merg is _____. Een ontsteking van beenmerg heet meer precies _____; encephalomyelitis is _____.

De anatomische term voor merg is _____. Ook hier moet uit de samenhang blijken over welk merg het gaat. Ook in de nier en de bijnier is er sprake van mergweefsel of _____.

Een myeloblast is een _____.
_____. Een myelogram is ofwel een _____
_____ of een _____.

Een uitpuiling van het ruggenmerg via een opening in het benige wervelkanaal is een _____. Een ernstige aandoening van het beenmerg waarbij de aanmaak van bloedcellen gestoord is, is een _____.

De term voor ontsteking van het ruggenmerg is _____.

Vorming langs natuurlijke weg, dus niet door een chirurg, wordt aangegeven met het achtervoegsel **/plasie** of **/plasia**. Een misvorming, een abnormale groei en vorming van weefsel heet in het algemeen een _____. Een zeer gebrekkige aanleg of het ontbreken van een orgaan, heet _____; weelderige of te sterke ontwikkeling heet _____. Onder- of te geringe ontwikkeling is dan weer _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

_____ en _____ betekenen een gestoorde ontwikkeling van kraakbeen. Gestoorde ontwikkeling van been en kraakbeen samen, is dan _____.

Het Griekse woord **psyche** levert ons de stam _____ en betekent _____.

De psychiatrie is _____. Specialisten in deze discipline zijn de _____.

De psychologie is _____. "Ten gevolge van de geestestoestand" heet _____. De ontwikkeling, het ontstaan van de geest, is de _____. Stotteren, bedwateren, allerlei functionele stoornissen kunnen _____ zijn.

Een _____ of gewoon _____ is een stoornis in de geestelijke constitutie, meestal t.g.v. een psychotrauma. De persoon kent nog het verschil tussen werkelijk en onwerkelijk; hij overdrijft zijn moeilijkheden; zijn prestatievermogen en persoonlijkheid zijn zo goed als ongestoord.

Hysterie en neurasthenie of zenuwzwakte zijn _____.

Veel ernstiger zijn de geestesziekten die onder de naam _____ samengevat worden. Het woord betekent letterlijk gewoon _____; het wordt echter gebruikt om een ernstige toestand aan te duiden, waarbij de controle van de persoon over zichzelf en het eigen gedrag en handelen gestoord zijn en waarbij het contact met de omgeving ziekelijk veranderd is..

Een algemeen woord voor ziekte-toestand van de geest is _____. Dit algemene woord heeft echter een zeer bijzondere betekenis gekregen, waarbij de zieke bepaald hinderlijk of gevaarlijk is voor zijn omgeving. Gevaarlijke geesteszieken worden soms _____ genoemd.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Voor weten of kennis bestaat een Grieks woord 'gnosis'. De term voor 'vooruit weten', 'van te voren weten' is _____. De _____ van een ziekte, is wat de arts over het verdere ziekteverloop kan 'voorspellen'. De _____ van acute leukemie is slecht. De vooruitgang van de geneeskunde maakt gelukkig dat vele _____ minder somber zijn.

Het voorvoegsel **pro** betekent _____.

Een prohormoon is _____; de prostaat betekent letterlijk de _____.

De stam *gnos* komt in een aantal termen voor. Een woord voor een toestand van onwetendheid is _____. Het woord wordt praktisch alleen voor zintuiglijk kennen gebruikt, zo bv. visuele _____, acustische _____, stereagnosis Dit laatste betekent _____; astereognosis is _____.

Dia betekent _____. Toepassing van hoogfrequent elektrische stromen voor doorverwarming van weefsels heet _____.

Diagnosis betekent letterlijk _____.

Het instrument om warmte te meten is een _____; de metabole productie van warmte heet _____; het onvermogen om temperaturen te onderscheiden heet _____; een instrument voor het wegbranden van weefsel door verschroeïing is een _____.

Micro/ betekent _____. Iemand met een abnormaal klein hoofd lijdt aan _____ - _____. Het hebben van abnormaal kleine hersenen wordt _____ - _____ genoemd. Een miljoenste van een meter is een _____. Een microgram is een _____ van een gram. Een microcurie is een _____

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

van één curie. Een milliliter is _____ van een liter; een microliter is _____ - _____.

Macro/ betekent _____ en is het _____ van micro. Een foetus met een abnormaal groot hoofd lijdt aan _____. MacroGLOSSIE betekent _____ - _____; macrocheirie betekent _____; macrodactylie wijst op _____.

De combinerende vorm voor vingers en tenen is _____.

Een ontsteking van een vinger of teen is een _____; kramp aan een vinger of teen heet _____; een vingerafdruk is een _____.

Polydactylie betekent _____. Polymelie staat voor _____ - _____; teveel vingers of _____ is hier dus een voorbeeld van.

Poly/ betekent _____.

Een term voor vermeerderde uitscheiding van urine is _____. Wanneer niet de totale hoeveelheid urine per etmaal is toegenomen, maar wel het aantal urinelozingen, zoals vaak het geval is bij prostaatlijden, spreekt men van _____.

Polydipsie is een term voor _____.

Polyneuropathie of polyneuritis wijst op _____. Een term voor ontsteking van meerdere zenuwen is _____. Een woord voor ontsteking van meerdere gewrichten is _____; pijn in verschillende zenuwen heet _____. Ontsteking van alle (of vele) gewrichten heet _____.

Verwar het voorvoegsel *poly* = *veel* niet met het voorvoegsel *poli* dat _____ betekent. Dit laatste vinden we terug in de wetenschappelijke naam voor kinderverlamming, nl. _____ die letterlijk vertaald _____ betekent.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Nog een ander woord is het Griekse substantief *polis* dat _____ betekent. Dit vinden we terug in de term polikliniek.

Het samengegroeid zijn van twee of meer vingers of tenen noemen we _____ -
_____. Te weinig vingers of tenen wordt met _____ aangeduid.
Samenwerkend betekent _____. Medicamenten die elkaars werking
versterken worden _____ genoemd; spieren die samenwerken zijn ook
_____. Het voorvoegsel **syn/** betekent inderdaad _____.

Dromo/ komt van het Griekse woord voor rennen. Dromomanie is _____ -
_____.

Een samenloop van een aantal verschijnselen of _____ is een _____.
Een ziektebeeld kan worden samengevat door het _____ te vermelden. Zo
betekent het dumpingsyndroom _____ -

_____.

Na een maagresectie of _____ kan een _____ voorkomen.

Voorboden van een bepaalde ziekte noemt men _____. Een symptoom dat
wijst op een naderende ziekte is een _____ (adjectief) symptoom. Niezen en
rillingen zijn _____ van een verkoudheid.

Abnormaal sterke dorst heet _____. Te zout eten kan _____
veroorzaken. Ook hoge doses cortisone geven _____.

Een ziekelijke drankzucht die periodisch optreedt heet _____.

Later/o is de combinerende vorm voor zijde of zijkant. Het bijhorende adjectief is
_____. Ontleed het woord anterolateraal en geef zijn betekenis: _____ -
_____.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Medio/ is de combinerende vorm voor midden. Mediaan betekent "in de middellijn of in het middenvlak". Iets ligt bv. in het mediaan vlak, dit is het verticale vlak dat het rechtopstaande lichaam in een linker- en een rechterhelft verdeelt. Mediaal betekent "met betrekking tot het midden", mediaal staat in tegenstelling tot lateraal.

Superior betekent _____. Anterosuperior betekent dus _____ - _____. Posterolateraal is dan _____. Inferior is het tegengestelde van _____ en betekent _____. Postero-inferior wijst op _____ - _____ en posterosuperior betekent _____.

Dorsolateraal betekent _____; dorsoventraal betekent _____ - _____. Cefalocaudaal betekent _____. De lendewervels liggen _____ van het os sacrum. De thoracale wervels liggen _____ van de cervicale wervels.

De elleboog is het _____ einde van de onderarm; de knie is het _____ - _____ einde van het bovenbeen; de kuit ligt _____ en de hiel ligt _____ - _____ in het onderbeen. De tenen liggen _____ van de hiel. Een wonde boven de elleboog zit _____ van de elleboog. Het os sacrum ligt _____ - _____ van het os coccygis. De rechter scapula bevindt zich _____ van de thorax. De wenkbrauwen zitten _____ van de ogen.

Aëro/ betekent _____ in samenstellingen. Een aërosol is _____ - _____. Aërobe wezens hebben _____ nodig om te overleven.

Geef de wetenschappelijke woord term voor:

- luchtrees:
- luchtslikken:
- overgebracht of ontstaan via lucht (in een 2de betekenis ook: gas producerend):

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Bios is het Griekse woord voor leven. Bio/chemie is de studie van _____ -
_____. De wetenschap over de levende wezens is de _____.
Biogenesis of biogenese is _____. Het
wegnemen van een stukje levend weefsel is een _____.

Sommige levende wezens kunnen niet leven in aanwezigheid van lucht: zij zijn _____ -
_____. Wezens die wel zuurstof nodig hebben om te kunnen leven zijn _____ -
_____ wezens.

De bacterie die longontsteking veroorzaakt heeft lucht nodig om te leven; het is een
_____ bacterie. De tetanusbacterie kan zich alleen voeden in gesloten wonden
waar geen lucht binnen kan: zij behoort tot de _____ bacteriën. Botulisme is
een ernstig soort voedselvergiftiging; botulisme wordt veroorzaakt door het toxine van
een bacterie die in slecht bewaarde conserven kan leven. Clostridium botulinum is een
_____ bacterie.

Het Griekse woord chroma betekent _____. De combinerende vorm chrom/o wijst
altijd op _____. Chromogenese is _____; chromogeen betekent
_____.

Je kent ongetwijfeld nog de dragers van erfelijke eigenschappen in de celkern, de
_____; in ontrafelde vorm spreekt men van het _____-netwerk.
Deze structuren zijn inderdaad met bepaalde methodes zeer goed kleurbaar.

Sommige celsoorten laten zich vrij gemakkelijk kleuren, zij zijn _____; andere
celsoorten nemen zeer moeilijk kleurstoffen op, zij zijn _____ en daardoor
moeilijker te kleuren.

Dys/ betekent _____. Het tegengestelde is **eu/**, dat _____ betekent.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Het tegengestelde van dyspepsie of _____ is _____ of _____
_____. Het tegengestelde van dyspnoea of dyspnoe of _____-
_____ is _____ of _____. Het tegengestelde van
euforie of _____ is _____ of _____.

Dysartrie of dysarthria betekent _____.

Men/o is de combinerende vorm voor _____ en komt voor in termen i.v.m. de
menstruatie. Een synoniem voor menstruatie is _____. Het ophouden van de
menstruatie is de _____. Menorrhagia of menorrhagie betekent
_____.

Het tegengestelde hiervan, te geringe menstruele
bloeding, heet _____. Menarche betekent _____.

/rragie of /rrhagia wijst op _____; rroe of /rrhoea betekent _____.

Moeilijke of pijnlijke menstruatie noemt men _____. Afwezigheid van
menstruatie heet _____. Deze kan fysiologisch zijn, bv. bij zwangerschap.

Het stoppen van een bloeding of van de bloedstroom heet _____. Stuwings van
lymfe is _____.

Pseudo/ betekent _____. Een pseudotumor is een _____,
die meestal vanzelf verdwijnt. Een pseudoparalyse is een _____ met
krachtvermindering in de spieren zonder echte verlamming.

De **viscera** zijn de inwendige organen van het lichaam. Het afgeleide adjectief _____-
_____ betekent _____. Een verzakking van de ingewanden noemt
men _____.

Visceromotorisch betekent _____-
_____.

Laparo/ betekent _____. Een insnijding in de buikwand is een _____.

Kunstmatige sterilisatie wordt vaak uitgevoerd via _____. De hechting van een
wonde in de buikwand heet een _____.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Pyro/ is de combinerende vorm voor _____. Pyrosis betekent _____ - _____ . Een stof die koorts doet ontstaan is een _____ stof.

Twee medische termen voor koortstoestand zijn _____ en _____. Een koortswerende stof is een _____. Sommige mensen hebben een ziekelijke angst voor vuur; men noemt hen _____. Anderen hebben dan weer een ziekelijke neiging tot brandstichting; hen noemen wij _____.

Cyanopsie betekent _____ door een stoornis in de retina. Alles in een geel waas zien heet _____. Dit zijn verschillende vormen van chromopsie of chromatopsie, waarbij men _____.

Cyanose is een abnormale toestand van blauwverkleuring. Vorm een woord voor een ziekelijke toestand waarbij een weefsel

- rood wordt: _____
- zeer bleek uitziet: _____
- geel verkleurt: _____

Een woord voor een blauw verkleurde huid is _____; een woord voor een gele verkleuring van de huid is _____; een term voor witte huid door ontbreken van pigment is _____; roodkleuring van de huid is _____.

Een hematoom of haematoma is _____, in tegenstelling tot een bloeditstorting in een vooraf bestaande ruimte, zoals bv. bij een haemothorax. Een blauwe vlek heet _____. Vlekkige, rode uitslag op de huid, ten gevolge van overvulling van de bloedvaten van de huid, en van voorbijgaande aard, heet *erythema* of *erytheem*. Oorzaken zijn o.a. zonlicht, hitte, woede, schaamte.

Onder *eczema* of *eczeem* worden veel voorkomende aandoeningen van de oppervlakkige huidlagen verstaan. Eczeem begint met jeukende, rode vlekjes die uiteindelijk als droge schubjes afschilferen. De oorzaken zijn veelvuldig.

Exanthema of *exantheem* is een niet blijvende huiduitslag, typisch bij een aantal acute infectieziekten zoals mazelen en roodvonk.

De naam voor een witte bloedcel is _____; een rode bloedcel is een _____ - _____; een melanine producerende cel is een _____.

De embryonale cel of moedercel wordt aangeduid met het achtervoegsel _____. Zo heten moedercellen van witte bloedcellen _____; moedercellen van rode bloedcellen _____.

Erythrocytose, erythrocythaemia, erythrocytemie en erytremie zijn synoniemen voor polycythaemia of polycytemie en betekenen _____. Het tegengestelde hiervan is oligocythemie of oligocythaemia, nl. _____. Oligemie of oligoemia betekent bloedarmoede door bloedverlies.

Hydr/o betekent _____.

Hidr/o betekent _____. Een hidrosadenitis of _____ is een _____ - _____. De wetenschappelijke naam voor het zweten is _____ of _____. Een toestand van teveel zweten heet _____ of _____. Het ontbreken van de zweetafscheiding wordt _____ - _____ genoemd.

Oftalm/o en ophthalm/o zijn de combinerende vormen voor het _____. Een oftalmie is een _____. Oftalmisch staat voor _____; een algemeen woord voor ziekten van het oog is _____.

Twee synoniemen voor pijn in het oog zijn _____ en _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Een oogarts is een _____. Een instrument om het oog te bekijken, een zgn. oogspiegel, noemt men een _____. Een bloeding in het oog is een _____. Chirurgische reparatie van het oog heet _____ - _____. Een verlamming van de oogspieren is een _____. Het naar buiten uitpuilen van de oogbol noemt men _____ of _____. Een geneesmiddel voor het oog is een _____.

De medische term voor verweking van de oogbol is _____.

Glyc/o komt van het Griekse woord voor _____. Glycogeen is de samengestelde molecule waaronder wij als mens reservesuiker opslaan in de lever. Daarvoor moeten wij eerst suiker opnemen, in de vorm van een enkelvoudige suikermolecule, nl. druivesuiker of _____. Deze _____ hebben wij nodig als brandstof. Telkens wanneer wij bij verbrandingsreacties suiker nodig hebben uit onze voorraad, moet dus eerst _____ terug omgezet worden tot _____.

Glycaemia of glykemie betekent _____. Een teveel hiervan wordt met de term _____ aangeduid. Een tekort aan suiker in het bloed heet _____.

Glucose in de urine wordt _____ genoemd. De afbraak van suiker heet _____. Scheikundige verbindingen bestaande uit suikers en vetten samen zijn _____; moleculen die uit suikers en eiwitten bestaan zijn _____ - _____.

De testes of teelballen zijn de zaadvormende organen van de man. Een aantal termen in verband hiermee zijn afgeleid van het Griekse woord *orchis*. Operatieve verwijdering van een teelbal heet _____. Ontsteking van een teelbal heet _____ - _____, dit komt soms voor als complicatie bij bof.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

De term voor chirurgische vasthechting van de teelballen in de balzak of het scrotum is _____ . Een orchikèle, ook nog _____ genoemd, is een _____ .

Gewoonlijk dalen de testes omstreeks de geboorte, vanuit de buikholte in het scrotum. Wanneer dit niet gebeurt spreekt men van _____ of _____ .

Afgeleid van het Latijnse woord voor teelballen of _____ is het adjectief _____ . Een belangrijk mannelijk steroïdhormoon, geproduceerd in de testes, is _____ .

De voorvoegsels *endo* en *exo* worden aangetroffen in sommige termen.

Alles wat binnen het organisme wordt gemaakt noemen we endogeen, wat van buiten komt heet _____. Spieren waarmee wij ledematen naar binnen kunnen laten draaien zijn _____, buitenwaarts draaien gebeurt door de _____ . Een ontsteking van het binnenste vlies van het hart is een _____ . Een ontsteking van het hartzakje is een _____ .

De cel is gevuld met protoplasma. Het gedeelte hiervan dat centraal ligt en dunvloeibaar is, heet ook _____ .

De binnenwand van de schedel heet endocranium; het afgeleide adjectief is _____ .

Klieren die hun product naar buiten afscheiden zijn _____, klieren die hun producten afgeven aan de bloedvaten zijn _____. Een ontsteking van het slijmvlies van de schede is een _____ .

Het woord ectopisch betekent _____. Wanneer de oog lens niet op haar normale plaats zit, zit deze lens _____. Een hart dat buiten de borstholte

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

ligt is een _____ hart. Een buitenbaarmoederlijke zwangerschap kan men ook een _____ (adj.) zwangerschap noemen.

Het Latijnse substantief voor ectopisch is ectopia. Ectopia testis betekent dus dat _____ . Ectopia cordis of _____ betekent dat _____ .

Het mesocolon is _____ ; het mesencephalon is de naam voor de _____. Het _____ is de ophangband van de darmen aan de achterwand van de buikholte. Het _____ bevat bloedvaten en chylvaten, dit zijn _____ ; het _____ is een deel van het peritoneum.

Retro/ betekent _____. Retrosternaal is _____ ; retrocolisch ligt _____. Retroperitoneaal betekent _____. Retrocardiaal is _____ ; een retroversio uteri is een pathologische _____. Een retroversie is een _____ .

Het tegengestelde hiervan is een _____. De uterus ligt bij sommige vrouwen voorovergekanteld; men spreekt dan van een _____ uteri.

Een anteflexie is een _____ ; het tegengestelde is een _____ - _____. Bij een normaal gepositioneerde uterus ligt het corpus uteri naar voren gebogen t.o.v. de cervix uteri; dit heet _____ ; bij sommige vrouwen vertoont de uterus een knik achterwaarts of _____ .

Para/ betekent _____. **Peri:** betekent _____. Ontsteking van het weefsel rondom de blaas is een _____ ; ontsteking van het bindweefsel rondom het colon heet _____. Ontsteking van het bind- en vetweefsel rondom de nieren, het perinephrium, heet _____ .

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Ontsteking van het leverkapsel heet _____. Een ontsteking van het pericardium is een _____. Een ontsteking van het perimetrium, de buitenlaag van de baarmoeder, is een _____. Parametritis duidt op _____.

Auto/ is de combinerende vorm voor _____. Vervanging van huid of lichaamsdelen, na operatie of verwondingen, door weefsel van dezelfde persoon, is een vorm van _____.

Vorming van antistoffen tegen het eigen organisme noemt men _____. Dit proces ligt aan de basis van _____-ziekten zoals multipole sclerose.

Mono betekent _____. Een mononucleaire cel heeft _____. Zo bestaat er een soort grote mononucleaire leukocyten, de _____.

Monomyositis betekent _____.

Mononeuritis betekent _____.

Monoplegie wijst op _____.

Monoparese staat voor _____.

Monocytose wijst op _____; mononucleosis betekent eveneens _____.

Bij _____ zijn er te weinig monocyten in het bloed.

Multi is het tegengestelde van mono en betekent _____.

Multiglandulair betekent _____; multicellulair betekent _____; multinucleair is _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Een multipara is een dame die _____; een primipara is een vrouw die _____; een multigravida is iemand die _____.

Primi betekent _____.

Een nullipara is een vrouw die _____; dit betekent niet dat zij ook een nulligravida is, nl. _____.

Oligo betekent _____, bv. in de termen oligurie of _____; oligofrenie of _____ en _____ of het hebben van minder dan het normale aantal tanden.

Enkele voorvoegsels i.v.m. aantallen zijn dus:

- geen: _____
- veel: _____ of _____
- één: _____
- eerste: _____
- weinig: _____

Het Griekse voorvoegsel **pan** duidt op _____. Voorbeelden hiervan vinden we in panotitis of _____; panostitis of _____ - _____ en panplegie of _____.

Ab is een voorvoegsel dat betekent _____. Ab is het tegengestelde van **ad**, dat steeds _____ betekent. Een abductie is een beweging _____; abnormaal is _____; aboraal duidt op _____; aberrant is _____ - _____.

Abstinentie betekent _____; iemand die verslaafd is aan drank en plots ophoudt met drinken vertoont onthoudings- of _____-verschijnselen.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

De is ook een prefix dat wijst op _____. Defaecatio of defecatie betekent _____ - _____; degeneratie wijst op _____; depletie betekent _____; het ongevoelig maken voor een allergeen heet _____.

Ontsmetten heet ook _____; ontzenuwing, wegsnijden van een zenuw noemt men _____.

Onttrekken van vocht aan weefsels is _____. Door overvloedig braken en diarree kan een baby gevaarlijk snel _____.

Wanneer kalk aan de beenderen onttrokken wordt, spreekt men van _____ - _____ of ontkalking.

Ex betekent _____. Een excisie is een _____. Exhaleren is _____. Uitscheiding is _____; excentrisch betekent _____ - _____; exophthalmus is een wetenschappelijke term voor _____.

Ex, ab en de hebben dus alledrie iets met 'verwijdering, weg van' te maken.

Narc/o is de combinerende vorm voor _____. Een middel om iemand te verdoven is een _____ of _____.

Iso is een voorvoegsel dat betekent _____. Tonus betekent _____. Een isotonische oplossing, zoals een fysiologische zoutoplossing, heeft _____ - _____ en mag daarom intraveneus toegediend worden.

A of **an** is een voorvoegsel dat _____ betekent. Iets dat niet gelijk, ongelijk is duiden we aan met het voorvoegsel _____. Anisocytose betekent _____; anisocorie is _____.

Peri is een prefix dat _____ betekent. Peradenitis is een _____ - _____. Perialgie betekent dan weer _____. Een ontsteking van het _____ of hartzakje is een _____.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Het beenvlies heet _____; het tandzakje, de smalle zonde tussen een tand en het tandbeen heet _____; ontsteking van het weefsel rondom, juist buiten een ader heet _____.

Een iets minder gebruikt voorvoegsel voor rondom is **circum**. Circumoculair betekent _____.

Dia betekent _____. Diathermie is _____. Diagnose betekent _____. Het middenrif heet ook _____.

Per betekent _____. Een zweer die de maagwand doorboord heeft, heeft deze _____. Doorheen de huid heet _____; een geneesmiddel kan via de mond of _____ worden toegediend.

Twee voorvoegsels die betekenen 'dwars door' zijn _____ en _____.

Necr/o wordt gebruikt om _____ aan te duiden. Necrose is _____.

Afstervend weefsel is _____ (adj.) weefsel.

Het substantief **homo** betekent mens. Als prefix in samenstellingen is het woord afgeleid van het Griekse 'homoios' dat 'gelijk' betekent. Ook **homeo** betekent _____.

Het in evenwicht zijn van de fysiologische lichaamsfuncties noemen wij _____.

Homoseksualiteit of homofilie betekent _____ - _____; het tegengestelde hiervan is _____ of _____ - _____.

Hetero betekent inderdaad _____. Heterogeen betekent _____.

In samenstellingen betreffende de milt vind je vaak de stam _____ terug.

Wegname van de milt is _____; vergroting van de milt heet _____ - _____. Het chirurgisch vasthechten van een milt aan de buikwand noemt men _____; de verzakking van de milt heet _____. Een scheur in de milt is een _____, hechting hiervan heet _____.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

bloeduitstorting in de milt is een _____. Pijn in de milt heet _____ - _____.

De anatomische naam voor milt is dan weer _____. Van dit woord wordt een adjectief afgeleid, nl. _____. De miltslagader en miltader heten resp. arteria en vena _____. Ook in samengestelde adjectieven tref je deze stam aan: zo betekent lienorenaal _____.

Voor miltontsteking zijn er 2 wetenschappelijke namen: _____ en _____ - _____. Hetzelfde geldt voor miltverweking: _____ en _____ - _____.

Syn en **sym** betekenen allebei _____.

Het autonoom zenuwstelsel heeft 2 delen: het (ortho)sympathisch en het parasympathisch zenuwstelsel. Beide delen werken onafhankelijk van de wil. Wegname van een sympathische zenuw heet _____. Een parasymphicomimeticum is een _____ - _____. Het tegengestelde hiervan is een _____ - _____, dus een stof die _____ - _____. Analooft bestaan er stoffen die de werking van het orthosympathisch systeem afremmen of _____ en stoffen die de werking van het orthosympathisch systeem stimuleren of nabootsen, dit zijn _____.

Cardi/o is de combinerende vorm voor _____. De stam *cardi* komt voor in tal van medische termen zoals cardioplegie of _____, cardioptosis of _____ en cardiogenicum of _____.

Het Griekse voorzetsel **epi** betekent letterlijk _____. Het epigastrium is het gedeelte van de bovenbuik _____. De epidermis is de _____;

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

een bedekkend weefsel noemen we _____. Een epicondylus is _____ - _____ . De epiglottis is het _____ , dat op de glottis of stemspleet gelegen is.

Een epinefrectomie is een _____. Epistaxis betekent _____ - _____ .

Nucleus betekent _____. **Extranucleair** is _____ , extracellulair betekent _____. Een zwangerschap buiten de baarmoeder is een _____ zwangerschap.

Infra betekent _____ , bv. in de woorden infrapatellair of _____ , infraclaviculair of _____ en infra-orbitaal of _____ .

Sub is een voorvoegsel dat letterlijk _____ betekent. Zo bv. in de woorden subcutaan of _____ , subduraal of _____ en submandibulair of _____ .

Sub wordt ook vaak gebruikt in een figuurlijke betekenis, nl. _____ .

Subklinische verschijnselen zijn verschijnselen die _____ - _____ . Subfebriel betekent _____ ; subicterus wijst op _____ .

Sepsis betekent _____ ; het bijhorend adjectief is _____. Het voorkómen van microbiële contaminatie bij operaties noemt men _____ of _____ ; in de operatiekamer moet er _____ of _____ (adj.) gewerkt worden. Asepsis betekent dus zoveel als steriliteit. Wanneer bij een infectie het afweersysteem te kort schiet en micro-organismen in grote aantallen in de bloedbaan circuleren, spreekt men van _____ of _____ - _____ .

Anti is een voorvoegsel dat _____ betekent.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Een middel tegen koorts is een _____; geneesmiddelen tegen bacteriën zijn _____; geneesmiddelen tegen schimmels zijn _____.

Een antiemeticum is een _____; anticoagulantia zijn producten die _____; antidepressiva zijn _____; antimitotica zijn _____; antimycotica werken tegen _____.

Contra betekent ook _____. Een contra-indicatie is een _____. Twee termen voor het voorkómen van zwangerschap zijn _____ en _____.

Trans betekent letterlijk 'aan de overzijde'. Het betekent echter vaak 'doorheen, dwars door'. Dwars door het duodenum is _____; het toedienen van bloed van één persoon aan een ander persoon heet _____. Twee woorden voor "dwars doorheen de huid" zijn _____ en _____.

Het voorvoegsel **in** heeft twee betekenissen, nl. _____ en _____.

Een incisie is een _____. Een orgaan is insufficiënt wanneer het _____. Nierinsufficiëntie heet ook insufficiëntia renalis. Een ontsteking is een _____.

Het woord **malum** betekent kwaad; wij vinden dit ook terug in het voorvoegsel **mal**. Malabsorptie betekent _____; malnutritie betekent _____. Kwaadaardige tumoren zijn _____ (adj.) tumoren.

De musculus triceps brachii is _____; de valvula tricuspidalis is de _____. De nervus trigeminus heeft _____ takken.

De tweehoofdige armspier heet musculus _____. Brillen die 2 focusafstanden hebben zijn _____ (adj.) glazen. Een bifurcatio is de plaats

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

waar een buis of bloedvat _____, zoals bij de bifurcatio tracheae en de bifurcatio aortae abdominalis.

Levende wezens die slechts uit één cel bestaan noemen we _____; veelcellig is dan weer _____. De meeste cellen hebben één kern en zijn dus _____; sommige cellen hebben meerdere kernen en heten _____. Zenuwcellen met meerdere uitlopers zijn _____-_____ cellen.

Een multipara is een vrouw die _____. Een vrouw die één kind gebaard heeft noemt men _____ of ook _____; een vrouw die twee kinderen gebaard heeft is een _____.

Twee voorvoegsels voor 1 zijn dus _____ en _____;

twee voorvoegsels voor 2 zijn _____ en _____;

twee voorvoegsels voor veel zijn _____ en _____.

Er zijn eveneens twee voorvoegsels die half betekenen, nl. _____ en _____.

Iets dat halfcirkelvormig is, is _____; een halfdoorlaatbare wand is een _____ wand.

Ongevoeligheid aan één zijde van het lichaam heet _____;

verlamming van één zijde van het lichaam is _____; onvolkomen verlamming van één zijde van het lichaam wordt _____ genoemd.

Con is een voorvoegsel dat _____ betekent. Aangeboren afwijkingen zijn _____-_____ (adj.) afwijkingen.

Postprandiaal betekent _____; post mortem betekent

_____; het adjectief hiervan is _____; na een operatie noemt men _____ (adj.).

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Voor een operatie heet dan weer _____; premedicatie wordt gegeven _____ een operatie. Wat na de bevalling plaatsvindt gebeurt _____ (adj.) of _____ (subst.). Precancereus betekent _____. Een pre-eclampsie is de periode _____.

Het voorvoegsel **post** betekent dus _____, zowel in de plaats als in de tijd. Het voorvoegsel **pre** betekent _____.

Intra betekent _____; binnenin de buik is _____; binnen de cel heet _____; een injectie in een ader is een _____-injectie; een injectie in het spierweefsel is een _____ injectie.

Binnenin de borstholte is _____; in de schedel heet _____- _____; in de huid noemen we _____.

Voor termen die betrekking hebben op de neus worden 2 combinerende vormen gebruikt, nl. _____ en _____.

Als adjectief ken je _____; een ontsteking van de neus is een _____. Mentaal verwijst naar _____ of _____. Een toestel om in de neus te kijken is een _____; een ontsteking van de neus en de keel samen is een _____. Een hevige neusbloeding is een _____ of _____; neusspraak heet _____.

Een faryngorinoscopie of pharyngorhinoscopia is een _____- _____; een algemeen woord voor ziekte aan de keel is _____; een operatieve opening van de keelwand is een _____; chirurgische reparatie van de keel is _____.

Laryngopathie betekent _____. Pijn aan het strottenhoofd heet _____; spastische kramp van de larynxspieren waardoor de stemspleet dichtgeknepen wordt noemen we _____; een toestel om in het

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

strottenhoofd te kijken is een _____. Operatieve verwijdering van de larynx heet _____.

Een luchtpijpvernauwing is een _____; pijn in de luchtpijp heet _____; een bloeding in de luchtpijp is een _____. Een tracheotomie is een _____.

Ontsteking van de bronchi heet _____; een instrument om in de bronchi te kijken is een _____; het kijken in de bronchi heet _____. Een verwijding van de luchtpijptakken is een _____; vernauwing van de bronchi heet _____.

Ontsteking van de bronchioli of _____ heet _____.

Het dubbel vlies rond de long is de _____; het adjectief hiervan is _____.

Ontsteking van deze vliezen heet _____; pijn ter hoogte van deze vliezen heet _____ of _____. Een pleuropneumonie is een _____ - _____ . Een pleurotomie betekent _____ - _____ ; met pleurectomie bedoelt men _____ - _____ .

Vasomotorisch betekent _____; samentrekking van bloedvaten is _____; een stof die dit teweegbrengt is een _____; verwijding van bloedvaten is _____ - _____ . Stoffen die hiervoor instaan zijn _____.

Ontsteking van kleine bloedvaten heet _____; een goede bloedvoorziening noemt men een goede _____. Met betrekking tot de bloedvaten is _____.

Vas wordt echter niet alleen gebruikt met betrekking tot bloedvaten: een vasectomie is _____; ook een vasotomie heeft deze betekenis.

De combinerende vorm voor weefsel is _____. Weefselleer zelf heet _____.

Bij transplantatie speelt de verenigbaarheid van het vreemd met het eigen weefsel of de _____ een grote rol.

Een nieuwvorming van weefsel, goed- of kwaadaardig, noemen wij een _____; de meervoudsvorm hiervan is _____. Een synoniem is _____.

De ziekenhuisdienst voor pasgeborenen is de dienst _____.

Voor nacht zijn er 2 stammen nl. _____ en _____.

Noctambulisme betekent letterlijk _____, wij noemen het gewoonlijk _____. Een synoniem voor noctambulisme is trouwens _____.

Icterus betekent _____; steeds is er een te hoog gehalte aan bilirubine in het bloed. De oorzaak kan een leverontsteking of _____ zijn. Verhoogde afbraak van rode bloedcellen of _____ leidt steeds tot een verhoogd gehalte aan _____ en tot geelzucht of _____.

Ankylosis is een ziekte waarbij de gewrichten _____. Meestal zijn de gewrichten ook _____. Wanneer men echter in een operatie kunstmatig een gewricht minder soepel maakt spreekt men van _____.

Een ontwrichting of _____ betekent dat de beenderen uit het lid geraken, waarbij meestal gewrichtsbanden en/of gewrichtskapsel gescheurd zijn.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Met verstuijing, verzwikking of _____ wordt bedoeld dat gewrichtsbanden en/of gewrichtskapsel uitgerekt en eventueel gescheurd zijn.

Bij een kneuzing of _____ is weefsel beschadigd door een trauma, vaak een doffe, harde klap.

Scheelzien of _____ ontstaat wanneer de gezichtslijn van één oog afwijkt van het normale.

De wetenschappelijke term voor oogbeven is _____.

Stasis betekent _____. Een cytostaticum is een geneesmiddel dat _____. Een geneesmiddel dat tuberculose afremt is een _____. Cholestasis betekent _____; dit kan te wijten zijn aan een intrahepatische of een extrahepatische obstructie. Stilstand of sterke vertraging van de bloedstroom heet _____. Ook lymfe kan gestuwd worden, dit noemt men _____.

Het wetenschappelijke woord voor been is _____, in het meervoud _____.

Verbening, omvorming van kraakbeen tot been, noemt men _____.

Met _____ wordt het chirurgisch herstel van beenderen na een breuk, d.m.v. plaatjes, schroeven... bedoeld.

De metabole skeletaandoening waarbij er meer afbraak is dan opbouw van been, maar waarbij de chemische samenstelling normaal blijft, heet _____. Hierbij wordt het been ijler, meer doorlaatbaar voor RX.

De wetenschappelijk naam voor het hielbeen is _____. Pijn in het hielbeen heet _____. De pols noemt men _____. Het afgeleide adjectief is _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenteën – K. Van Belle

Lage rugpijn heet _____ of _____. Pijn aan het heupbeen of _____ wordt _____ genoemd. Verwar deze term niet met coccygodynie, die _____ betekent.

De termen gonitis en gonarthrits betekenen allebei _____. Pijn in de knie heet _____, artrose van het kniegewricht noemt men _____.

Betreffende het borstbeen en de ribben, duiden we aan met _____. Vingerkootjes heten _____; deze benaming dient ook voor _____. Ontsteking hiervan heet _____.

Pijn aan de schouder heet _____ of _____. De korte stam _____ betekent inderdaad schouder; denk bv. aan de naam acromion voor de schoudertop.

Een gewrichtsknobbel is een _____; een uitgroei hierop, die meestal dient als aanhechtingsplaats voor spieren, heet _____. Wegname van een gewrichtsknobbel heet _____. Een ontsteking ervan is een _____.

Een groepje zenuwcellen in het perifeer zenuwstelsel is een zenuwknoop of _____. In de hals liggen 3 cervicale _____, zij behoren tot het autonoom zenuwstelsel.

Een zenuwcel uit zo'n zenuwknoop of _____ is een _____.

Een stolsel van bloed, dat zich vormt op de binnenwand van een ziek bloedvat, is een _____. De toestand waarbij dit zich voordoet heet _____.

Ontsteking van de binnenwand van een bloedvat, waarbij stolsels gevormd worden, heet _____. Gaat het meer specifiek over een vene, dan spreekt men van _____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

Een geneesmiddel dat thrombi vernietigt, oplost is een _____.
Bloedplaatjes zijn _____; zij zijn noodzakelijk bij de bloedstolling. Een tekort aan bloedplaatjes heet _____. Vorming van een klontje heet _____; oplossing van een stolsel is _____.

Het Griekse werkwoord 'fagein' betekent eten. Het proces waarbij een cel vreemde deeltjes opneemt en onschadelijk maakt, heet _____. Niet alle cellen zijn hiertoe in staat; celsoorten die dit wel kunnen zijn _____. Sommige van deze celsoorten zijn zeer groot, en heten daarom _____.

Het doorschijnende deel van de buitenste oogrok is het hoornvlies of _____. Bij aanraking van dit vlies wordt het oog onmiddellijk gesloten, dit noemt men _____.

In samenstellingen vindt men voor het hoornvlies dikwijls de combinerende vorm _____, bv. bij ontsteking van het hoornvlies of _____. Wanneer deze ontsteking veroorzaakt is door schimmels spreekt men van _____.

Ontsteking van het hoornvlies, samen met het oogbindvlies of _____ heet _____.

Vervanging van een beschadigd hoornvlies door een nieuw is een vorm van plastische chirurgie, _____ genoemd.

Met keratolyse bedoelt men _____. Keratose betekent _____.

Kerato/ wordt dus zowel gebruikt voor _____ als voor _____.

Het ondoorschijnende deel van de buitenste oogrok is de sclera. Een incisie in de sclera is een _____; ontsteking van de sclera heet _____. Het wegsnijden van een deel van de sclera is een _____.

Bij ontsteking van het regenboogvlies of de _____ spreken we van _____. Pijn in het regenboogvlies heet _____; wegname van een deel van de iris heet _____. Verlamming van de sfincterspieren van de iris heet _____.

De binnenste oogrok, waarop de lichtstralen invallen, is het netvlies of de _____. Ziekte van het netvlies heet _____. Het bekijken van de oogfundus heet _____, het toestel dat daarvoor gebruikt wordt is een _____.

Betreffende de pupil van het oog, wordt met het adjectief pupillair aangeduid. In samenstelling aangaande de pupil komt echter een andere stam voor. Zo betekent corectopie _____.

Pupilverwijding heet _____; pupilvernauwing heet _____.

De wetenschappelijke naam voor de traanklieren is glandulae lacrimales. Lacrima betekent inderdaad _____. In samenstellingen wordt een andere stam gebruikt om 'traan' aan te duiden, nl. **dacry/**. Zo noemt men de verstopping van een traanpuntje een _____. Met dacryostenose wordt _____ bedoeld; dacryorrhoea of dacryorhysis betekent _____. De ontsteking van het traanzakje heet _____.

Het meten van cellen, evt. het tellen van bloedcellen, noemt men _____; een middel dat de celgroei en de celdeling afremt is een _____.

Met cytostasis bedoelt men _____.

Klinisch Redeneren: De fundamentele – K. Van Belle

Betreffende de nieren is _____ (adj.). Vesicaal betekent met betrekking tot _____ . Met vesicorenaal bedoelen we _____ .

Pijn in de voet heet _____. De chiropodie of _____ is _____ . Met cheiologie of dactylogie bedoelt men _____ .

Oorontsteking wordt aangegeven met de term _____. Otorrhoea betekent _____ . Ontsteking van het middenoor of _____ zet zich vaak verder in een ontsteking van de processus mastoideus; men spreekt dan van _____. Soms moet weefsel van de processus mastoideus weggenomen worden; deze ingreep heet _____. Verwar deze term niet met het woord mastectomie, dat _____ betekent.

De wetenschappelijke naam voor het trommelvlies is membrana tympani. Operatieve verwijdering van dit vlies heet dan ook _____ ; sclerose van het trommelvlies heet _____. Plastische operatieve ingrepen op het trommelvlies behoren tot de _____. Insnijden in het trommelvlies heet _____ ; dit is een vorm van paracentesis of _____ .

De stapes of stijgbeugel is één van de gehoorbeentjes; bij stapes-ankylose is de stijgbeugel _____. De stapes moet dan vaak worden losgewrikt of gemobiliseerd; deze ingreep noemen we een _____ - _____ .

Ischaemia of ischemie betekent _____ - _____ . Het adjectief ischemisch betekent _____ - _____ . Een vorm van bloedkanker waarbij teveel, maar onrijpe witte bloedcellen

gevormd worden, is _____ of _____. Bloedarmoede heet _____ -
_____ of _____. Teveel bloed in een orgaan noemt men _____ of
_____. De aanwezigheid van ureum in het bloed heet _____.

Spina dorsalis en columna vertebralis betekenen allebei _____. In
samenstellingen treffen we hiervoor echter vaak een andere stam aan, nl. _____. Pijn
in de wervelkolom heet _____, _____ of _____. Spina
bifida wordt ook _____ genoemd en betekent _____ -
_____.

De wervelkolom is geen rechte staaf, maar vertoont enkele bolle en holle delen. T.h.v. de
halswervels of _____ is er normaal een lichte uitholling naar
voor, de cervicale _____. Thoracaal staat de wervelkolom iets bol naar
achter, dit is de thoracale _____. Lumbaal is een meer uitgeholde zone, de
lumbale _____.

Deze S-vormige bochten kunnen een overdreven vorm aannemen. Een thoracale
hyperkyfose herken je als een bult of bochel. De wervelkolom kan ook een laterale
kromming vertonen; dit heet _____. Combinaties van misvormingen zijn
mogelijk, bv. een kyfoscoliose.

Twee combinerende vormen die betrekking hebben op het woord navel zijn _____ -
_____ en _____.

Navelbloeding bij kinderen vlak na de geboorte heet _____; het
doorknippen van de navelstreng na de geboorte noemt men _____.

Een omfalokèle heet ook _____ en betekent _____ -
_____.

Een Griekse stam voor nagel is onyx; de combinerende vorm hiervan is _____.
Nagelbedontsteking heet dus _____; onychodystrofie en onychodysplasie

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

wijzen allebei op _____. Een schimmelziekte ter hoogte van de nagels is een _____. Op de nagels bijten zou je heel geleerd _____ kunnen noemen.

Omalgie betekent _____; een synoniem hiervoor is _____.

Omartrose betekent _____.

De schildklier of _____ is een endocriene klier, tegen de voorzijde van het schildkraakbeen of _____ van het strottenhoofd of _____ gelegen.

Wanneer de schildklier of _____ onvoldoende functioneert spreekt men van _____, _____ of _____. Produceren zij daarentegen teveel schildklierhormoon of _____, dan spreekt men van _____, _____ of _____. Een middel dat de schildklier remt is een _____. Ontsteking van de schildklier heet _____. Wegname van de schildklier noemt men _____.

Vergroting, hyperplasie van de schildklier noemt men ook wel _____. Wegname van een struma heet _____. Deze term wordt ook als synoniem voor thyroïdectomie gebruikt; hierbij blijft meestal een deel van de schildklier behouden.

Achter de schildklier liggen enkele kleine endocriene kliertjes, de glandulae parathyroideae of _____. Zij spelen een rol in de calcium- en fosfaatstofwisseling; hun hormoon heet _____.

In geval van een verhoogde werking van de bij schildklieren of _____ spreekt men van _____. Hiermee gaat gewoonlijk een verhoogd gehalte aan calcium in het bloed of _____ samen, naast een verlaagd gehalte aan fosfaten in het bloed of _____. In de urine

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

worden meer calcium en fosfaten afgescheiden dan normaal; men noemt dit resp.

_____ en _____.

In geval van een onvoldoende activiteit van de bijnierschors spreekt men van _____ -

_____. Dit uit zich o.a. in een verlaagd calciumgehalte in het bloed of

_____.

De glandulae suprarenales of _____ liggen als kapjes bovenop de nieren of

_____.

In de schors worden een aantal verschillende soorten hormonen aangemaakt, de corticosteroiden of corticoïden.

Bij hyperfunctie van de bijnierschors doen zich uiteenlopende ziektebeelden voor, zoals een daling van het kaliumgehalte van het bloed of _____.

Bij vrouwen kan overproductie van androgene steroïden tot vermannelijking of _____ of _____ leiden.

Een onvoldoende werking of hypofunctie van de bijnierschors kan acuut of chronisch zijn; men spreekt resp. van acute en chronische bijnierschors-_____.

Het bijniermerg produceert het hormoon _____.

De alvelesklier of _____ maakt o.a. het bekende hormoon _____ aan. Een tekort hiervan leidt tot _____ (Ndl.) of _____.

_____.

De hypofyse bestaat deels uit endocrien weefsel, de voorkwab of _____ -

_____, deels uit zenuwweefsel, de achterkwab of _____.

Wanneer één of meer hormonen van de voor- of achterkwab onvoldoende geproduceerd worden spreekt men van _____.

Wanneer de hypofyse helemaal niet meer functioneert spreken we van _____ -

_____.

Klinisch Redeneren: De fundamenten – K. Van Belle

